AWE Mainta
E DIFERENCIA DEN NOTICIA

SETAR TA FORTALECE CONECTIVIDAD DI ARUBA

CU PROYECTO DI CABLE CELIA

2

GOBIERNO DI ARUBA TA CAMPAÑA CU PROSPERIDAD

PERO PREOCUPACIONNAN DI CAFT TA PINTA UN OTRO REALIDAD

3

DEN TWEEDE KAMER

SECRETARIO DI ESTADO COENRADIE TA CONFIRMA CU EL A WORDO VIOLA

4

AWEMainta.NL

FINANCIEEL WANBEHEER OP ARUBA ONDER DE LOEP:

EN KRITISCHE BLIK OP DE ZORGEN VAN CAFT

31

Setar ta fortalece conectividad di Aruba cu proyecto di cable CELIA

SETAR, e proveedor di telecomunicacion principal na Aruba, a anuncia recientemente e progreso di e proyecto CELIA (Caribbean Elite Alliance). E iniciativa aki, cu a cuminsa na 2021, tin como meta pa instala un cable submarino avansa cu lo conecta Aruba directamente cu Merca. E cable, cu un largura di mas o menos 2.500 kilometer, ta wordo spera di ta operacional den e di tres trimester di 2027 y lo tin un duracion di bida di 25 aña.

E proyecto CELIA ta un colaboracion entre SETAR y partnernan internacional manera Orange (anteriormente France Telecom) y Telxius, un subsidiario di Telefónica. E colaboracion aki ta esencial pa haya acceso n'e mercado Mericano y pa probecha di e stacionnan di cable existente na Merca. E cable nobo no solamente lo mehora e conectividad di Aruba, pero tambe lo sirbi como un infrastructura strategico p'e region.

E gastonan total di e proyecto ta considerabel, pero SETAR a acumula suficiente reserva financiero pa cubri e inversion aki. E cable nobo lo provee Aruba cu un conexion di internet mas rapido y confiabel, cu ta crucial p'e desaroyo economico y bienestar di e isla. Segun director di SETAR, Ir. Roland Croes, un infrastructura di telecomunicacion stabiel ta di vital importancia p'e sobrevivencia di e pais.

Ademas di e beneficionan directo pa Aruba, e cable nobo tambe ta ofrece oportunidadnan pa conexionnan cu otro islanan den e region. SETAR ta investigando actualmente e posibilidad pa bende capacidad na islanan bisiña, loke lo fortalece e conectividad regional ainda mas.
E proyecto CELIA ta posiciona Aruba como un actor importante den e sector di telecomunicacion Caribense y ta destaca e importancia di colaboracion internacional pa progreso tecnologico.

Gobierno di Aruba ta campaña cu prosperidad

Pero preocupacionnan di CAft ta pinta un otro realidad

E gobierno di Aruba ta gusta papia di 'prosperidad' y 'progreso', pero e rapport recien di Colegio Aruba financieel toezicht (CAft) ta mustra un contraste preocupante. Mientras cu e gobierno di premier Evelyn Wever-Croes ta presenta su storianan di exito, e advertencianan financiero di CAft ta wordo ignora silenciosamente y scondi pa pueblo. Esaki ta crea un realidad falso cu ta hopi leu di e realidad urgente di e posicion financiero di Aruba.

Ganashinan imprevisto a disparce den huma

Un di e preocupacionnan mas grandi di CAft ta con e gobierno ta anda cu e ganashinan imprevisto den e presupuesto di 2024. E pais tabatin un mehoracion financiero di AWG 145 miyon, di cual segun e Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) por lo menos 50% mester a wordo usa pa paga debe. Na luga di esey, e gobierno a reserva solamente AWG 49 miyon p'e proposito aki y a desvia e resto pa otro gasto y inversionnan.

Esaki ta un violacion cla di e reglanan cu tin e meta pa sigura e futuro financiero di Aruba. E falta di transparencia riba esaki ta sugeri cu e gobierno ta scoge conscientemente pa no comparti e informacion aki publicamente, mientras cu nan ta sigui papia di progreso economico. E prosperidad priminti ta parce mas bien un storia di marketing politico.

Debe ta keda un bom di tempo

E debe nacional di Aruba ta keda un punto alarmante. Apesar di algun pago di debe, e porcentahe di debe ta keda na un nivel insostenibel. CAft ta adverti cu sin esfuersonan substancial, e debe lo keda riba 70% di e BBP y cu refinanciamento riba termino largo lo bira mas caro. E situacion aki ta haci e pais vulnerabel pa contratiempo economico y aumento di tasa di interes.

Mientras cu e gobierno ta uza palabranan grandi pa pone enfasis riba e 'prosperidad' cu su maneho lo trece, e ta keda keto riba e consecuencianan di su mal maneho financiero. E problematica di debe ta wordo scondi den comunicacion oficial, mientras cu e pueblo lo paga e prijs despues pa aumento di belasting of cortamento di gasto.

Normanan di gasto ignora

Tambe e presupuesto mes no ta cumpli cu e normanan di CAft. AWG 5 miyon a wordo añadi na gastonan imprevisto sin cu esaki a wordo compensa otro caminda. Ademas, no ta eherce suficiente control riba e gastonan di personal, un di e postnan di gasto mas grandi. Cu AWG 481 miyon na salario reserva, e gastonan aki no ta wordo sostene corectamente segun e normanan di LAft.

E gobierno ta enfatisa publicamente con e ta inverti den e bienestar di su ciudadanonan, pero ta laga afo cu e inversionnan aki ta mayoria sin cobertura y ta contribui na un aumento di instabilidad financiero.

Engañando e pueblo

E falta di frankesa tocante e critica di CAft ta engañoso. E rapport no ta contene solamente advertencianan, pero tambe recomendacionnan cla pa mehora e situacion financiero. Por ehempel, CAft ta conseha pa uza 50% di e ganashinan imprevisto estrictamente pa paga debe, ofrece mas transparencia den gastonan di personal y traha un plan realistico pa inversionnan. Cu e advertencia y solucionnan aki no ta wordo comparti cu e pueblo, ta mina e confiansa den gobierno.

E palabranan 'prosperidad' y 'progreso' ta zona bon, pero sin accion nan ta keda lemanan bashi. E rapport di CAft ta mustra cu e gobierno mester tuma un otro rumbo pa sigura e futuro financiero di Aruba. Tanten cu e advertencianan aki ta wordo scondi, e pueblo ta keda den scuridad tocante e estado real di e economia. Ta tempo pa transparencia, pasobra un maneho basa riba mita berdad no ta trece prosperidad, sino incertidumbre.

Den Tweede Kamer

Secretario di Estado Coenradie ta confirma cu el a wordo viola

PA hopi e tabata un caso insolito pero na mes momento un demostracion di curashi di un victima di abuso sexual den su periodo como mucha di 13 aña y despues atrobe ora cu e tabatin 18 aña.
Ingrid Coenradie ta Secretario di Estado pa partido PVV y ta responsabel pa ministerionan di Husticia y Siguridad y tumando henter Parlamento di sorpresa, el a inicia na conta di dos caso di abuso sexual, caminda nunca e victima aki, a haya husticia pa diferente motibo.

Parlamento a cay den un silencio grandi, mayoria di nan totalmente sorprendi ora cu Coenradie a conta di e dos casonan pa despues e mustra cu esey ta su storia, cu pa hopi aña a afecta su persona como victima pero cu na mes momento a logra di forma su caracter cu cual el a dicidi di haci algo y cu awor como mandatario, e lo sigui riba e caminda aki.

Tempo cu e tabatin 13 aña y despues 18 aña, el a ser confronta cu individuonan cu entre otro a hinca mas bou di su blusa y a mishi cu ne y a forsa lenga den su boca y a mustra cu pa hopi tempo, el a biba den soledad, pa incompetencia y berguensa cu a persigui su persona despues di e dos incidentenan aki.

"Esaki no ta simplemente un storia, esaki ta mi storia. E mucha ey ta mi mes," loke a sorprende tur hende den sala pero el a sigui mustra cu mundo a sigui draai, tur cos a sigui nan curso sin problema y cu su maneho awor como Secretario di Estado di Husticia y Siguridad.

Mester menciona cu tabata impactante scucha un mandatario durante un reunion riba presupuesto den Parlamento, conta su storia, algo di su bida real pa asina duna un contenido mas real na casonan di abuso sexual tanto contra menornan di edad y hendenan muhe.

E mandatario a mustra cu el a pensa hopi riba si e mester conta su storia of no ya cu tempo cu den pasado, nunca e tabatin e curashi di papia riba e topico aki pero a mustra cu: *"si mi no haci esaki, kico mi por spera di comunidad."*

For di momento e mandatario a duna su relato na Parlamento na Den Haag, el a ricibi hopi reaccion di propio parlamentario-, politiconan pero tambe for di exterior, di hendenan cu a sigui e caso aki, elogiando su curashi di bin dilanti y papia di e tipo di abusonan aki.

El a ser elogia pa su curashi y ta un acto di cual por spera cu e lo motiva otro victimanan, tanto na Hulanda pero tambe aki na Aruba, pa bin dilanti y papia riba e tipo di abusonan aki.

Na Aruba tambe tin hopi victima di abuso sexual cu a keda afecta pa resto di nan bida, bibando c'un cicatriz den nan mente y cu ta afecta nan pa resto di nan bida sin cu nan por a expresa loke nan a sinti y ainda ta sintiendo.

Papia c'un amiga, un ruman of un conoci, lo por yuda pero lamentablemente confesion di un victima di abuso sexual, lo keda limita na un expresion di *"ay ta pica"* ya cu manera Secretario di Estado Coenradie a declara den Tweede Kamer: *"En de wereld draaide door, gewoon door."*

Huicio vs. Comprension:

Kico ta pasa ora e berdad ta cambia?

HOPI biaha ta wordo bisa cu hende ta lihe pa husga. Cu informacion limita y prehuicionan personal, nos ta forma opinionnan tocante hende, evento y asuntonan, frecuentemente sin cuestiona si nos tin tur e hechonan. Pero kico ta pasa ora berdadnan nobo ta wordo revela—berdadnan cu ta reta nos perspectiva inicial? Con nos ta responde na tipo di momentonan asina ta bisa hopi di e tipo di persona cu nos ta.

Husga a base di un solo banda di e asunto ta un suceso demasiado comun. E tendencia aki ta wordo alimenta pa reaccionnan emocional, normanan cultural, of hasta 'groupthink'. Ora presenta cu informacion parcial of di un solo banda, e por sinti natural pa tuma un posicion, confiando den e creencia cu nos ta comprонde e situacion completamente. Sinembargo, e tipo di huicio rapido aki por conduci na conclusionnan inhusto, dañando relacion, reputacionnan, of e buskeda di husticia.

E berdadero test di caracter ta bin ora nos ta wordo confronta cu hecho y berdadnan cu nos no tabata conoce anteriormente. E revelacionnan aki hopi biaha ta ilumina complehidad-, area- gris, of hasta malinterpretacionnan cu ta reta nos suposicion original. N'e punto aki, nos ta enfrenta un escogencia critico: nos ta afera na nos huicio inicial pa proteha nos orguyo, of nos ta habri nos mes pa reevaluacion, incluso si esaki ta significa admiti cu nos tabata ekiboca?

Ta habri pa informacion nobo ta rekeri humildad y curashi. E ta envolve reconoce cu nos perspectiva por ta incompleto y permiti espacio pa crecemento. E boluntad aki pa reevalua ta demostra madurez intelectual y empatia, cualidadnan cu ta defini individuonan capaz di fomenta comprension y reconciliacion. Contrariamente, nenga di considera berdadnan nobo por revela un terkedad cu ta priorisa ego riba husticia.

E tipo di persona cu nos ta bira den e situacionnan aki ta depende di nos balornan. Nos ta mas comprometi na busca berdad y husticia, of nos ta mas preocupa cu tin rason? Esnan cu ta brasa e prome hopi biaha ta haya cu reconoce nan erornan ta profundisa nan credibilidad y fortalece nan relacionnan. Di otro banda, esnan cu ta nenga di reconsidera nan posicion ta core riesgo di alinea otro y perde lesnan valioso cu ta bin di mira un imagen mas completo.

En conclusion, husga for di un perspectiva limita ta facil, pero e raramente ta conduci na un comprension husto of preciso. E complehidad di bida ta exigi un boluntad pa cuestiona, siña y crece ora presenta cu berdadnan nobo. E capacidad pa haci esaki ta defini no solamente nos integridad pero tambe nos capacidad pa empatia y desaroyo personal. Ora confronta cu lo desconoci, scoge pa ta un persona cu ta scucha, siña y ta lucha pa comprension mas profundo. E escogencia ey ta haci tur e diferencia.

Inundacionnan na Aruba:

Un catastrofe di erornan humano

E inundacionnan recien na Aruba a causa daño significante, specialmente den regionnan manera Hato y Noord. Habitantenan ta expresa nan frustracion riba loke nan ta considera como fayonan infrastructural y mal maneho humano.

E situacion ta mustra un falta preocupante di planificacion a largo plaso y maneho efectivo di sistemanan di drenahe di awa.

Hato: Rooi blokia y falta di respuesta

Na Hato, unda awa a subi na nivelnan sin precedente, habitantenan ta señala un rooi blokia como causa. Un habitante ta raporta cu e rooi, crucial p'e drenahe di awa pa Bubali, no a wordo manteni pa añanan. Pa colmo, Dienst Openbare Werken (DOW) lo a yena un parti di e rooi, strobando e fluho natural di awa.

E maneho di DOW ta wordo critica como un solucion temporal en bes di solucionnan structural. Habitantenan ta exigi un plan cla y sostenibel pa maneho di awa, pero ta haya falta di comunicacion y accion di parti di gobierno. ***"Nos mester warda te e siguiente calamidad prome cu algo cambia?"*** un habitante ta puntra retoricamente.

Noord: Balansa natural perturba

Na Noord, decadanan di intervencion humano a perturba e ciclo di awa natural. Historicamente, saliña y rooinan a funciona como 'buffers' natural pa awa di yobida.
E balansa aki a wordo kibra door di construccion den ex-zonanan berde, ceramento di rooinan y construccion di infrastructura manera Sasaki, cu a destrui puntonan di drenahe crucial.

E inundacionnan, segun habitantenan, ta un consecuencia directo di e escogencianan aki. Aunke trabounan di limpiesa recien den algun area ta ofrece cierto alivio, problemanan structural ta persisti. ***"E awa simplemente no tin luga mas pa bay,"*** un habitante ta remarca.

E yamada pa cambio

E situacion ta exigi liderazgo visionario y solucionnan sostenibel. En bes di medidanan temporal, un enfoke integral ta necesario cu ta restaura rooinan, proteha 'buffers' natural y desaroya un infrastructura resistente na futuro. Habitantenan di Hato y Noord ta señala cu gobierno y DOW mester tuma nan responsabilidad.

E problema no ta limita na regionnan specifico; e ta un reto pa henter e isla. Ta tempo pa un maneho cu ta mira mas leu cu e siguiente yobida y ta anticipa riba e realidad di cambio climatico y urbanisacion creciente. Sin medidanan drastico, Aruba ta keda vulnerabel pa inundacion nobo y nan consecuencianan.

E pregunta ta keda: cuanto advertencia mas ta necesario prome cu gobierno actua efectivamente? Habitantenan di areanan afecta ta exigi accion inmediato y solucionnan a largo plaso pa preveni mas catastrofe.

Un movemento pa rebiba bondad na Aruba

Bondadoso

ARUBA semper a wordo celebra pa su cultura caluroso y comunidad uni. Actonan di bondad—sea laga un hende drenta den trafico, permiti un persona cu tin pura pasa bo dilanti den supermercado, of yuda un stranhero cu un tire flat—tabata un cos natural antes. Famianan tabata uni pa yuda cu reparacionnan di cas of duna un man ora tabata necesario, representando e berdadero spirito di camaraderia y compasion. Sinembargo, mientras añanan a pasa, e gestonan aki di bon boluntad parce di a disparce, reemplasa pa un sentido creciente di individualismo y distancia.

E mundo awe ta sin duda diferente. Preocupacionnan tocante siguridad y presion di tempo hopi biaha ta laga poco espacio pa actonan simpel di bondad. Como sociedad, nos a cambia di ta cordial y servicial pa bira cada bes mas enfoca riba nos mes y desconecta. Pero e cambio aki no mester ta permanente. En realidad, Aruba tin e potencial pa lidera como ehempel y rebiba e spirito di bondad cu un tempo a defini nos isla.

Cuminsa chikito, pensa grandi

Bondad no ta rekeri gestonan grandi; e ta cuminsa cu accionnan chikito y consciente. Siña muchanan pa ta respetuoso y educado ta un prome paso fundamental. Practicanan simpel manera saluda ancianonan, tene porta habri pa otronan, of comparti un sonrisa por tin un impacto significante. Mayor-, maestro- y lidernan comunitario tur ta hunga un rol vital den inculca e balornan aki tempran, sigurando cu bondad ta bira un parti natural di bida di nos muchanan.

Pa adultonan, oportunidadnan pa ta servicial ta tur caminda. Sea ta ofrece ayudo na un bisiña cu ta luchando, duna espacio den trafico, of simplemente ta pashent den interaccionnan diario, cada acto ta conta. E momentonan aki di bondad ta crea ondanan, encurashando otronan pa sigui e ehempel y fomentando un sociedad mas compasivo.

Sea bondadoso

Sea bondadosa y promove bondad como un balor central a traves di eventonan comunitario, programanan escolar y campañanan publico. Media social por ta un herment poderoso pa comparti storianan positivo y inspira otronan pa tuma accion. Negoshinan tambe por contribui door di sostene iniciativanan di bondad, recompensa empleadonan cu ta representa e balornan aki y promove interaccionnan respetuoso cu cliente.

Un futuro mas briyante pa aruba

Mientras cu e mundo por sinti mas dificil y acelera cu nunca, bondad ta un idioma universal cu ta transcende bareranan. Door di cuminsa chikito y siña e siguiente generacion e importancia di ta educado, respetuoso y servicial, Aruba por lidera un movemento cu ta trece comunidadnan mas cerca y crea un sociedad mas harmonioso. Hunto, nos por rebiba e spirito di bondad y sigura cu e ta prospera pa generacionnan cu ta bin.

Siñamento vs. Influencia externo

Protegiendo identidad den un mundo conecta

DEN nos mundo cada bes mas interconecta, tecnologia a disolve bareranan entre nacion-, cultura- y ideanan, haciendo conocemento global mas accesibel cu nunca. E mundo ta literalmente "mas cerca na man," proporcionando oportunidadnan sin igual pa innovacion, educacion y colaboracion. Sinembargo, cu e conectividad aki ta bin e riesgo di influencianan externo cu ta eclipsa balor y prioridadnan local. Prosperando den e era globalisa aki ta rekeri un balansa critico: siña di mundo mientras ta salvaguardia autonomia y identidad.

Siña di conexionnan global ta significa brasa lo miho cu mundo tin di ofrece mientras ta keda profundamente raiza den bo cultura y balornan local. Esaki ta inclui adopta miho practicanan den educacion, cuido medico y gobernacion, cu a wordo comproba efectivo den otro regionnan.
Door di fomenta innovacion a traves di exposicion na perspectivanan diverso, comunidadnan por resolve problemanan local creativamente. Por ehempel, Aruba por siña di iniciativanan di energia renobabel den otro nacionnan mientras ta adapta e solucionnan aki n'e ambiente unico di e isla. Un enfoke asina ta enrikece sociedad sin mina identidad local, sigurando cu conocemento global ta alinea cu necesidad y aspiracionnan nacional.

Sinembargo, permiti influencianan externo dicta decisionnan local por tin consecuencianan grave. E erosion di identidad cultural ta un di e peligernan mas visibel. Adoptando trendnan stranhero ciegamente por dilui tradicion y idiomanan, lagando comunidadnan desconecta di nan raiznan.
Dependencia excesivo riba modelonan externo tambe por conduci na un perdida di autonomia, creando dependencia riba sistemanan of ayudo stranhero cu ta mina resistencia local. Ademas, prioridadnan desalinea por surgi ora decisionnan ta wordo forma pa interesnan externo, hopi biaha lagando necesidadnan local critico sin atende. E problemanan aki ta wordo exacerba ora normanan social imponi for di exterior ta choca cu creencia local profundamente raiza, creando divisionnan social.

Un ehempel di tal influencia perhudicial t'e priorisacion di alimentonan importa riba agricultura local. Esaki no solamente ta debilita siguridad alimenticio pero tambe ta daña e economia local door di marginalisa practicanan di agricultura tradicional. Similarmente, adoptando modelonan di educacion stranhero sin considera e matiznan cultural por aliena studiantenan y stroba nan capacidad pa relaciona nan siñamento cu contextonan local. E scenarionan aki ta destaca e importancia critico di alinea ideanan externo cu realidad local, en bes di impone nan sin critica.

Pa nabega e panorama compleho aki, sociedadnan mester adopta un strategia dual: apertura pa siña y firmesa den preserva identidad local. E ta cuminsa cu fomenta pensamento critico, permitiendo individuonan evalua ideanan externo y adopta solamente esnan cu ta complementa nan necesidadnan. Personalisa solucionnan global pa ahusta na contexto local ta sigura relevancia y sostenibilidad. Empodera comunidadnan pa ta participantenan activo den tumamento di decision ta reforsa autonomia, mientras cu integra educacion cultural den scolnan ta fortalece identidad local entre futuro generacionnan.

Conectividad global ta tanto un oportunidad como un reto. Aruba, manera hopi nacion chikito, por probecha e conectividad aki pa innova, crece y prospera—pero solamente door di balansa criticamente loke ta wordo adopta cu loke ta wordo preserva. Siña di mundo mientras ta salvaguardia e esencia di identidad local t'e clave pa prospera den e era interconecta aki. No ta trata di rechasa lo global; ta trata di sigura cu balornan local ta guia e caminda dilanti.

Evalua bo politico: Sr. Rycond Santos do Nascimento

PA haya un miho bista di e candidatonan prominente como politico, nos a evalua e lider di LPR a base di un sistema cu 10 pregunta, manera publica den Guia Electoral di dialuna 18 november.
E sistema aki ta evalua e prestacion y caracteristicanan cu un score di maximo 5 strea.

1. Integridad: E ta demostra honestidad y ta mantene su mes na normanan etico den tanto su bida personal como publico?
★★★★ E ta conoci pa su fe y integridad fuerte, tin biaha te extremo.

2. Responsabilidad: E ta tuma responsabilidad pa su accion y decisionnan, tanto pa exitonan como erornan?
★★★ E ta tuma responsabilidad, pero e mester prueba su mes ainda riba nivelnan mas halto.

3. Habilidadnan di Liderazgo: E por inspira y guia otronan pa logra metanan comun?
★★ E tin habilidadnan di liderazgo, pero te aworaki e no a haya hopi chens pa demostra nan completamente.

4. Habilidad di Papia: E ta comunica su vision, maneho y balornan na un manera cla y convincente?
★★ Su habilidadnan di comunicacion ta bon, pero e mester siña con pa transmiti su mensahe di un manera mas convincente.

5. Conocemento di Asuntonan: E ta bon informa riba asuntonan local, nacional y mundial?
★★★★ Su conocemento di asuntonan ta un di su puntonan mas fuerte; e ta semper bon informa.

6. Curashi: E ta para pa su conviccion y e interesnan di su votadonan, hasta ora esey ta impopular?
★★★★ E hecho cu el a bandona un partido estableci y popular pa cuminsa su propio partido ta demostra curashi y determinacion.

7. Compas Moral: E ta pone loke ta corecto riba loke ta politicamente beneficioso?
★★★★ E tin un compas moral fuerte y ta purba exigi e mesun standard di otronan.

8. Vision pa Futuro: E tin un vision cla y inspirador pa progreso a largo plaso?
★★★ Su vision ta bon, pero e mester transmiti esaki na un manera mas concreto y inspirador na e publico.

9. Etica di Trabou: E ta demostra dedicacion y perseverancia den ehecucion di su tarea y responsabilidadnan?
★★★ E ta un trahado duro, pero ainda e no a haya e chens pa demostra su potencial completo.

10. Respet pa Institucionnan: E ta mantene e principionan di democracia y ta respeta e estado di derecho?
★★★★ E ta mustra hopi respet pa institucionnan y ta spera e mesun cos di otronan.

Rycond Santos do Nascimento tin un perfil fuerte cu hopi cualidadnan positivo. Aunke e no a haya hopi chens pa demostra su capacidadnan completo, e ta haci tur su esfuerso pa convence e votadonan.

Su dedicacion, curashi y integridad ta haci'e un figura prometedor den politica. Si esaki ta suficiente pa gana e confiansa di e votadonan, futuro lo mustra.

Guia Electoral 2024:

Evalua bo politico: Sr. Ricardo Croes

PA haya un miho bista di e candidatonan prominente como politico, nos a evalua e lider di LPR a base di un sistema cu 10 pregunta, manera publica den Guia Electoral di dialuna 18 november. E sistema aki ta evalua e prestacion y caracteristicanan cu un score di maximo 5 strea.

1. Integridad: E ta demostra honestidad y ta mantene su mes na normanan etico den tanto su bida personal como publico?
★★★ Ricardo tin un postura etico fuerte y ta keda autentico, pero su estilo tin biaha por wordo percibi como controversial.

2. Responsabilidad: E ta tuma responsabilidad pa su accion y decisionnan, tanto pa exitonan como erornan?
★★★ E ta honesto tocante su erornan, hasta ora esey ta politicamente incomodo. Esaki ta demostra integridad, pero por ta desbentahoso strategicamente.

3. Habilidadnan di Liderazgo: E por inspira y guia otronan pa logra metanan comun?
★★★Aunke un tempo e tabata un lider fuerte, su impacto den e rol aki a disminui ultimamente.

4. Habilidad di Papia: E ta comunica su vision, maneho y balornan na un manera cla y convincente?
★★★★ E ta papia simpel y for di curason, loke ta haci'e accesibel. Aunke su poder di convencimento a disminui un poco, su autenticidad ta keda fuerte.

5. Conocemento di Asuntonan: E ta bon informa riba asuntonan local, nacional y mundial?
★★★ E ta bon informa y ta destaca den topiconan specifico den cual e conoce tur cos te den detaye.

6. Curashi: E ta para pa su conviccion y e interesnan di su votadonan, hasta ora esey ta impopular?
★★★★ E ta defende su conviccionnan cu curashi, hasta ora e comunidad no ta parce cla pe ainda.

7. Compas Moral: E ta pone loke ta corecto riba loke ta politicamente beneficioso?
★★★ E ta keda fiel na su puntonan di bista, pero e debate ta keda si semper nan tabata corecto.

8. Vision pa Futuro: E tin un vision cla y inspirador pa progreso a largo plaso?
★★★★ Ricardo ta un visionario cu ta promove ideanan cu e comunidad kisas no ta cla pe ainda, pero cu si ta dirigi riba futuro.

9. Etica di Trabou: E ta demostra dedicacion y perseverancia den ehecucion di su tarea y responsabilidadnan?
★★★★ E ta traha duro y ta duna tur cos, cu un perseverancia impresionante.

10. Respet pa Institucionnan: E ta mantene e principionan di democracia y ta respeta e estado di derecho?
★★ Aunke e ta mustra respet pa institucionnan, tin biaha e ta pone su conviccionnan riba loke ta wordo considera tradicional of convencional.

Ricardo Croes ta un di e visionarionan mas controversial y progresivo den politica di Aruba. Su ideanan tin biaha ta parce di ta dilanti di nan tempo, loke ta causa resistencia cerca un parti di e comunidad. Asina mes, e ta keda determina y dedica na su vision. Aunke su manera di traha no ta wordo comprondi semper, no por nenga cu e ta sigui stimula e discusion riba topiconan cu internacionalmente ta wordo considera normal caba.

LISTA DI PARTIDO

Marisol J. Tromp #1

Aquannette Gunn #2

Gillmar Werleman #3

Armand Kelly #4

Michel Mungra #5

Jamal Mahawat Khan #6

Arthur La Moria #7

Biden contra Xi:

Bataya pa futuro di Latinoamerica

E reciente cumbre mundial a pone den evidencia un contraste fuerte entre Merca y China den nan enfoke pa cu Latino America. E potretnan di e cumbre di APEC na Peru y e reunion di G20 na Brasil ta enfatisa e balansa cambiante di influencia den e region rico den recurso. Presidente Xi Jinping ta prominente den e imagennan aki, simbolisando e dominio creciente di China. Den comparacion, presidente Joe Biden ta parce menos envolvi.

E interes strategico di China den Latino America ta deriva di e abundancia di recurso critico di e region. Cu 57% di e reservanan mundial di litio, 37% di su koper y casi un tercer parti di su awa dushi, Latinoamérica tin un potencial economico inmenso. Pa capitalisa riba esaki, Xi a tuma medida significativo, manera inaugura un 'megapuerto' di $3.5 biyon na Peru diseña pa agilisa comercio entre Latino America y Asia. Den contraste, e contribucionnan di Biden, manera e Helicopternan Black Hawk pa operacionnan contra droga y e treinnan segunda mano p'e metro di Lima, ta cay cortico den comparacion, loke ta enfatisa e falta di vision p'e desaroyo mas amplio di e region.

Brasil, e economia mas grandi di Latino America, ta expone e disparidad aki mas. Mientras cu e bishita di Xi na Brasil tabata marca pa promesanan di inversion multimillonario, Biden a enfoca riba conservacion di medio ambiente y a priminti 50 miyon dollar pa un fondo di conservacion durante un stop cortico na Amazonia. E enfoke aki, aunke noble, ta haci poco pa contrasta e relacionnan economico cada bes mas profundo di China den henter e continente. Beijing a bira e partner comercial principal di mayoria di e nacionnan den e region, cu un aumento di comercio di $ 12 biyon na 2000 pa $ 450 biyon na 2023.

E strategia di inversion di China ta duna prioridad na sectornan di alta tecnologia manera mineria, energia y infrastructura. Margaret Myers, un experto den relacion China-America Latino, ta enfatisa cu 60% di inversionnan na Beijing ta alinea cu prioridadnan mutuo, reflehando un esfuerso calcula pa aproba asociacionnan. E lidernan local, manera e ex-minister di Finansa di Peru, Alex Contreras, ta reconoce e necesidad di inversion Chines, citando un necesidad regional abrumador di capital cu Merca no a aborda adecuadamente.

Mientras China ta consolida su influencia, e iniciativa di Washington, manera e Association of The Americas for Economic Prosperity, ta keda decepcionante. Analisadonan ta teme cu un posibel regreso di Donald Trump na mando por alinea Latino America ainda mas, intensificando e rol di China den configuracion di futuro di e region. Sin un cambio significativo den e strategia, Merca ta core riesgo di cede su influencia completamente, lagando China na prome luga den un di e camponan economico mas critico di mundo.

ICC ta emiti orden di aresto contra Netanyahu, Gallant y lider di Hamas

E Corte Penal Internacional (CPI) na Den Haag a emiti orden di aresto contra e prome Minister Israeli Benjamin Netanyahu, ex minister di Defensa Yoav Gallant y lider di Hamas Mohammed al-masri, tambe conoci como Deif. E anuncio a bira publico den un comunicado di corte mas trempan den siman.

E decision ta marca un avance significativo den e investigacion di ICC riba presunto crimen di guera y violacion di ley internacional den e conflicto Israeli-Palestino cu ta tumando luga. Netanyahu y Gallant ta enfrenta acusacionnan relaciona cu nan rol den operacionnan militar na Gaza, cu a genera critica general pa presunto perdida civil y uzo desproporciona di forsa. Mientras tanto, Al-Masri ta acusa di orkesta atake contra civil y infrastructura Israeli, cu tambe a wordo condena pa comunidad internacional.

Ordennan di detencion ta señala e intencion di ICC pa responsabilisa personanan clave den medio di e presion mundial creciente pa trata violencia di largo plaso den e region. Mientras cu e corte a wordo examina den pasado pa prehuicio of ineficacia percibi, e medida aki ta dirigi tanto n'e liderazgo Israeli como n'e figuranan militante Palestino, cu por indica un esfuerso pa demostra neutralidad den nan investigacionnan.

Israel, cu no ta parti di ICC, historicamente a rechasa hurisdiccion di corte. Netanyahu a desmenti e investigacionnan di ICC pa motibonan politico, afirmando cu nan no ta reconoce e derecho di Israel na defensa legitimo. Asina mes, Gallant a defende accionnan militar como necesario pa proteha ciudadanonan Israeli for di terorismo. Hamas, na su banda, tambe a nenga di a actua malo, enmarcando su accionnan como resistencia n'e ocupacion.

Ta spera cu e medida di ICC lo crea un debate cayente riba e escenario internacional. Esnan pro e decision di corte ta argumenta cu ta un paso pa husticia p'e victimanan riba ambos banda di e conflicto, mientras cu e criticonan ta adverti cu e por exacerba e tensionnan den un region ya volatil. Como cu ni Israel ni Hamas probablemente lo no coopera, e implicacion practico di e ordo di aresto ta keda incierto.

Segun cu e storia ta desaroya, e ta enfatisa e reto persistente di logra responsabilidad y paz den un di e conflictonan mas profundamente ancra na mundo. E accion di ICC ta lanta preguntanan critico tocante su rol y efectividad pa atende cu violacionnan mundial di derechonan humano.

Musk ta revela plannan di reforma radical p'e gobierno federal di Merca

E multimiyonario di tecnologia Elon Musk a comparti plannan pa restructura e gobierno federal di Merca den un articulo di opinion publica pa the Wall Street Journal. Nombra pa presidente electo Donald Trump como hefe di e Departamento di Eficiencia Gubernamental cu a keda crea, Musk ta propone cambio radical, incluyendo despido masivo, fin di trabou remoto pa empleadonan federal y recorte substancial den subsidio.

E prome prioridad di Musk, e ta bisa, ta pa elimina e reglanan federal excesivo cu no tin aprobacion directo di Congreso. *"E reglanan aki a ser crea pa burocratanan no elegi, cu ta anti-democratico y costoso p'e contribuyentenan"*, Musk a argumenta. E ta cita sentencianan reciente di Corte Supremo, apoya pa su mayoria conservador, como base pa suspende hopi di e reglanan aki inmediatamente. Musk ta mira esaki como un oportunidad pa revisa e sistemanan ineficiente, enfatisando cu e votadonan a duna Trump un mandato cla pa un cambio radical den e eleccion di 5 di november.

Un parti importante di e plan di Musk ta encera drasticamente reduci e forsa laboral federal, cu actualmente ta emplea mas cu dos miyon hende. CEO di Tesla ta kere cu pone un fin n'e trabou remoto lo pone hopi empleado bay boluntariamente, un medida cu e ta gradici. Musk ta calcula cu e medidanan aki, combina cu recortenan di subsidio dirigi na emisornan publico y organisacionnan manera Planned Parenthood, por a spaar 500 biyon dollar den corto plaso.

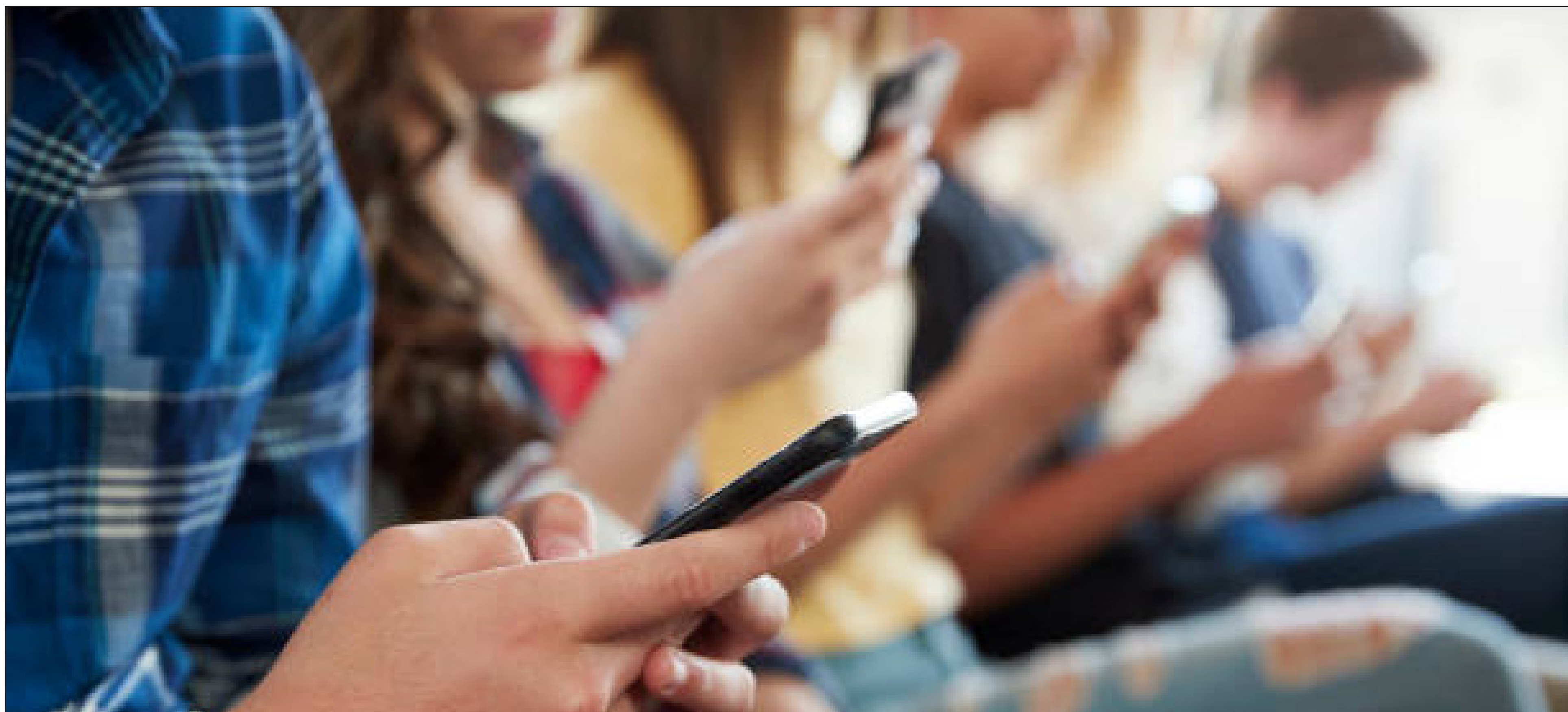
Banda di Musk ta empresario Vivek Ramaswamy, kende tambe a firma e articulo di opinion. E departamento lo opera for di e structura tradicional di gobierno y lo raporta directamente n'e Cas Blanco. Tanto Musk como Ramaswamy a compromete nan mes pa traha sin sueldo y ta planea pa disolve DOGE pa 4 di juli 2026, cu ta coincidi cu e 250 aniversario di e Declaracion di Independencia. Musk ta bisa cu su enfoke empresarial, sin ta suheto na reglanan politico, lo logra un ahorro di gastonan sin precedente.

Mientras cu e plannan di Musk ta ambicioso, nan tambe ta controversial. E criticonan ya a expresa su preocupacion p'e impacto di dispidimento masivo y e reduccion di subsidio den poblacionnan vulnerabel y servicionan publico. Ademas, e dependencia di un Corte Supremo conservador pa hustifica suspension regulador ta lanta dudanan tocante e legalidad y imparcialidad di e accionnan aki.

Mientras Musk y Ramaswamy ta prepara pa lansa DOGE, e cambionan proponi ta prepara e escenario pa un cambio dramatico den e forma cu e gobierno federal di Merca ta opera. Ta keda pa mira si e reformanan aki lo ta exitoso of lo provoca un reaccion politico y publico mas grandi.

Companianan di tecnologia ta enfrenta multanan pisa

Australia ta move pa prohibi media social pa hobennan bou di 16 aña

AUSTRALIA ta cla pa implementa un ley pionero cu lo prohibi muchanan bou di 16 aña di uza plataformanan di media social, cu companianan cu no cumpli ta enfrenta multanan di te cu 50 miyon AUD ($32.5 miyon). E proposicion, anuncia pa Minister di Comunicacion Michelle Rowland, ta parti di un amienda mas amplio n'e Ley di Siguridad Online y a wordo describi pa gobierno como un *"reforma di media social lider mundial."*

E legislacion, cu tin sosten bipartidista, ta establece 16 como e edad minimo pa acceso na servicionan di media social, incluyendo plataformanan popular manera TikTok, X, Instagram y Snapchat. Gobierno ta planea pa implementa e ley door di rekeri companianan di tecnologia pa implementa sistemanan di verificacion di edad pa preveni usuarionan menor di edad di crea cuentanan. Si e wordo aproba, e legislacion lo drenta na vigor den un aña.

"E reforma aki ta pa proteha hoben y laga mayornan sa cu nos tin nan lomba," Rowland a bisa. El a enfatisa cu e responsabilidad lo ta riba companianan di tecnologia, no mayornan, pa sigura cumplimento. E medida ta parti di un esfuerso mas amplio pa fomenta un ambiente digital mas sigur pa muchanan despues di incidentenan tragico conecta cu cyberbullying y preocupacionnan creciente di mayornan tocante e presionnan di bida online.

Mientras cu hopi mayor y defensor a elogia e proyecto di ley como responsabilidad atrasa pa plataformanan di tecnologia, criticonan ta argumenta cu e prohibicion por tin consecuencianan no intencional. Nan ta adverti cu e por limita acceso di adolescentenan na rednan di apoyo online y aumenta riesgonan p'esnan cu ta evita e prohibicion. Otronan ta mir'e como un solucion simpel pa un problema compleho, sugeriendo cu educacion y moderacion mehora por ta mas efectivo.

Pa reforsa implementacion, Australia a asocia cu e Esquema di Certificacion di Control di Edad di Reino Uni pa test tecnologia avansa di verificacion di edad. Gobierno tambe a propone un *"deber digital di cuido,"* rekeriendo plataformanan pa mantene usuarionan sigur y preveni daño online. Cuadronan similar den otro paisnan a permiti usuarionan raporta contenido dañino, empoderando autoridadnan pa actua.

Mientras cu debatenan ta continua, e legislacion aki ta refleha un tendencia global creciente di tene companianan di tecnologia responsabel p'e bienestar di usuarionan hoben.

Si e ta logra e balansa corecto entre proteccion y accesibilidad lo wordo observa di cerca pa formuladornan di maneho rond mundo.

DEPORTE

DEPORTE@AWEMAINTA.COM

E revancha di aña!

SHONNAN amante di domino "fast & furious", awe, 23 di november, e palacio di domino aya n'e grens di Kudawecha y Calabas, e unico Domino Square Garden na mundo, tin e honor y placer pa presenta e revancha di aña! Nos ta bay, manera e macambanan ta bisa, "met de deur in huis vallen"!

Team Snor a challenge un dje poco ekiponan cu a logra gana Snor koti-koti, nip-nip, "on the edge", esta nada menos cu e coalicion di taxista bou nomber di Taxi Domino Team!

Si señores, aña pasa Team Snor tabata riba un racha di victoria te ora cu e taxistanan a tira salo den e sopi! Daña smaak total!

E flamante lider di Team Snor, esta "Snor" Perez, a declara cu e biaha aki otro gay lo canta! E bataya tan spera lo tuma luga awe, 23 di november, cuminsando pa 8'or di anochi

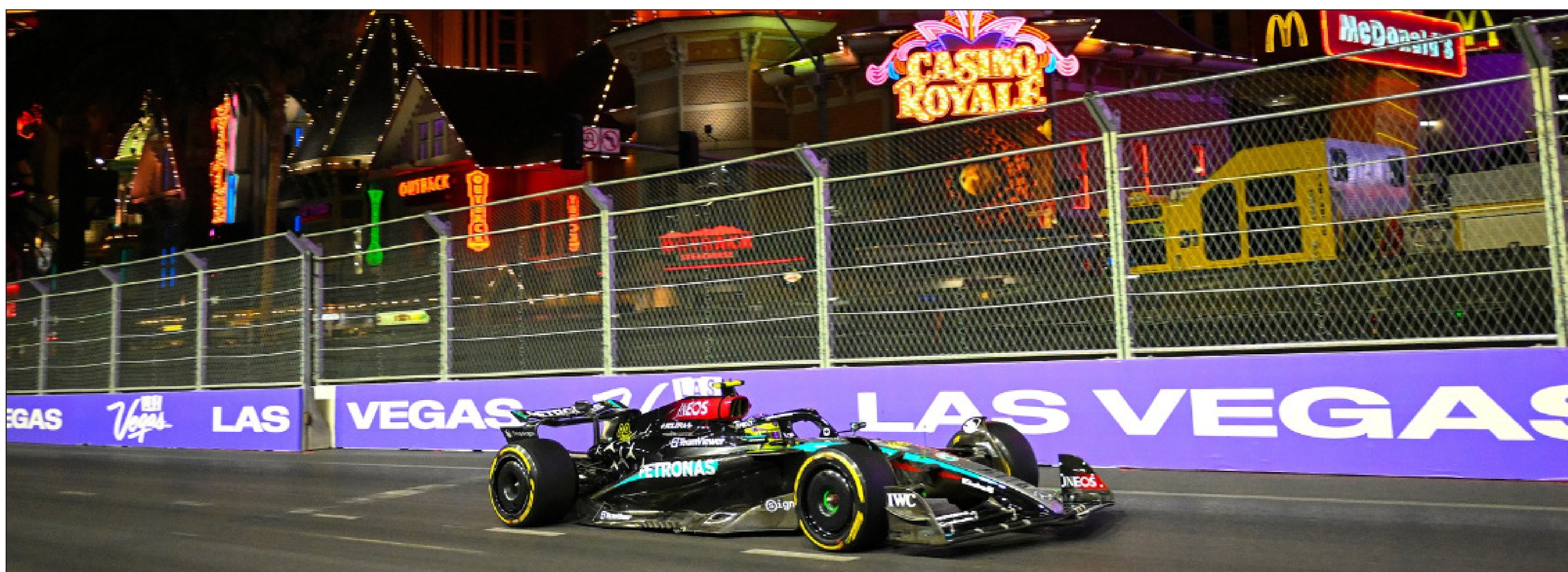
Manera semper, entrada ta completamente gratis pa pueblo en general, y den halftime e snacknan lo lora totalmente por nada cortesia di chef, entre otro e famoso sopi di pecho di sangura y e tan popular aros yena cu potham!

Shonnan, bini un bini tur, awe 23 di november cuminsando pa 8'or di anochi n'e mundialmente famoso Domino Square Garden p'e encuentro sensacional entre Taxi Domino Team y Team Snor.

E revancha di aña ta ON! Yegaaa!

"Tin cu a fada"

Pilotonan di Formula 1 ta reta liderazgo di FIA

TENSION entre pilotonan di Formula 1 y FIA ta escalando, cu pilotonan expresando frustracion riba liderazgo bou di Presidente di FIA Mohammed Ben Sulayem. George Russell, presidente di e sindicato di pilotonan GPDA, a critica abiertamente e decisionnan di FIA durante e Gran Premio di Las Vegas, citando un falta di transparencia y cooperacion. Esaki ta sigui e multanan controversial di FIA pa idioma uza pa pilotonan y e despido abrupto di director di careda Niels Wittich.

Russell a splica cu GPDA a sinti obliga pa haci nan preocupacionnan publico despues di no haya solucion a traves di canalnan interno. *"Nos a realisa cu papia internamente no ta funciona. Nos ta push pa mehoracion di siguridad y miho toma di decision, pero poco progreso a wordo haci,"* el a bisa. Resaltando unidad entre pilotonan, Russell a enfatisa cu e declaracion tabata un intento serio pa señala nan insatisfaccion colectivo y un deseo pa mehora e deporte.

E despido di Wittich despues di e Gran Premio di Brasil a agrega combustibel n'e candela. Su reemplaso, Rui Marques, tin experiencia limita n'e nivel di F1, un decision cu pilotonan manera Max Verstappen a haya desconcertante. *"Ta straño pa cambia un director di careda cu apenas tres careda faltando. Esaki mester a wordo haci despues di e temporada, permitiendo tempo pa ahustacion,"* Verstappen a remarca. Ambos piloto a critica e habito di FIA di cambionan frecuente di personal, argumentando cu esaki ta interumpi stabilidad y ta stroba progreso.

Un problema central pa pilotonan t'e falta di transparencia di FIA, particularmente relaciona cu multanan. Verstappen y Charles Leclerc a wordo penalisa pa infraccionnan menor manera uza palabranan malo durante conferencianan di prensa. GPDA ta cuestiona unda e multanan substancial—tin biaha yegando decenas di miles di euro—ta wordo aloca. *"Nos a wordo priminti transparencia y reinversion den e base di motorsport. Sin claridad, comprension ta dificil pa haya,"* Russell a bisa. E falta di comunicacion aki ta erosiona confiansa y ta laga pilotonan sinti cu nan no ta wordo scucha.

Russell a reconoce cu discusionnan cu Ben Sulayem hopi biaha no ta produci resultadonan significativo. *"Interactua cu e presidente no ta dificil, pero mira cambio real ta un reto,"* el a nota. Pa amplifica nan preocupacionnan, GPDA a adopta un posicion mas publico, incluso uzando media social pa conecta directamente cu fanaticonan. "
Nos ta den un era increibel p'e deporte. FIA mester traha cu nos pa maximisa e oportunidad aki," Russell a urgi. Sinembargo, te ainda, ningun respuesta oficial di FIA of su presidente a wordo haci, lagando pilotonan cada bes mas desilusiona.

Lucha di poder entre presidente Milei y federacion Argentino di futbol

UN bataya feroz pa control di futbol Argentino a surgi entre presidente Javier Milei y presidente di Asociación Argentina de Futbol (AFA), Claudio Tapia. Na curason di e conflicto t'e impulso di Milei pa permiti clubnan di futbol bira corporacionnan deportivo pa ganashi, reflehando e modelo di e Premier League Ingles. Tapia ta opone firmemente n'e medida y ta pleita p'e clubnan keda asociacionnan civil di propiedad di nan miembronan.

E decreto di Milei di december 2023 a permiti e clubnan di futbol restructura como sociedad anonima (PLC), enfatisando e potencial di inversion y modernisacion. E clubnan cu opta p'e transicion lo rekeri e voto di dos tercer parti di nan miembronan. Milei ta argumenta cu e cambio aki lo pone fin n'e *"socialismo pober den futbol"*, dunando stabilidad financiero y oportunidadnan di inversion n'e clubnan Argentino. Sinembargo, e statuto di AFA actualmente ta prohibi corporacionnan deportivo y Tapia a compromete su mes pa desfiliarisa cualke club cu adopta e modelo aki.

E disputa a intensifica ora Tapia a keda reeligi sin oposicion pa un di tres mandato na october 2024, sigurando su puesto te 2028, un aña despues cu Milei a termina su presidencia. Milei a contesta cu e ta cuestiona e legalidad di e reeleccion di Tapia, menasando cu e intervencion di e gobierno den AFA. Sinembargo, e interferencia aki ta core riesgo di desencadena sancion di FIFA y CONMEBOL, incluyendo desafiliacion, cu lo exclui e teamnan Argentino di e competencianan internacional. Ambos entidad a reitera cu solamente AFA por dicidi e marco legal di e clubnan afilia.

E defensornan di privatisacion ta enfatisa e dificultadnan economico cu e clubnan Argentino ta enfrenta, cu hopi biaha ta bende talento hoben prematuramente pa mantene e operacionnan. Guillermo Tofoni, agente di FIFA y asesor di Milei, ta kere cu capital priva por permiti clubnan di retene hungadonan mas largo, bende strategicamente y competi mundialmente. A pesar di e argumentonan aki, solamente dos club, Estudiantes La Plata y Talleres de Córdoba, a mustra apoyo publico n'e propuesta. Presidente di Estudiantes, Juan Sebastián Verón, recientemente a negocia un acuerdo di inversion di $150 miyon cu empresario Mericano Foster Gillett, mustrando e beneficionan potencial di privatisacion.

Pa awor, e tribunalnan a para n'e banda di Tapia, validando su reeleccion y blokiando e decreto di Milei. Sinembargo, e enfrentamento ta sigui polarisa e partidonan interesa. Mientras FIFA y CONMEBOL ta monitorea di cerca, e resultado por remodela futbol Argentino of profundisa e divisionnan den nan liderazgo. Ta keda pa mira si e reformanan di Milei ta gana traccion of ta enfrenta un resistencia insuperabel.

MLB pa test umpire robot na 13 stadion di entrenamento di primavera

MAJOR League Baseball (MLB) lo expande e prueba di tecnologia automatisa di bola-strike (ABS) durante entrenamento di primavera na 13 stadion cu ta hospeda 19 team, cu potencial implementacion den e temporada regular tempran na 2026. E experimento aki ta marca e ultimo paso di MLB den refina e tecnologia, cu a wordo getest den e liganan menor desde 2019.

Comisionado Rob Manfred a confirma e iniciativa despues di un reunion di doñonan diaranson. *“Mi lo ta interesa pa tin e na ‘26,”* Manfred a bisa, mientras cu ta reconoce cu su adopcion lo rekeri acuerdo cu e Major League Baseball Umpires Association (MLBUA). E acuerdo colectivo di negociacion actual di e sindicato ta caduca dia 1 di december y implementacion di ABS probablemente lo ta un punto clave den negociacionnan.

E sistema cu ta wordo getest ta inclui un formato di reto unda umpirenan humano ta haci yamadanan, pero teamnan por reta decisionnan. MLB a test e modelo hibrido aki den weganan di Triple-A na 2024, despues di experimentonan anterior unda robotnan a haci tur yamada di bola-strike. E sistema di reto, cu a gana traccion mas laat den e temporada di liga menor, ta permiti teamnan dos of tres reto pa wega, reteniendo nan si nan ta exitoso.

E zona di strike uza pa ABS tambe a evoluciona. E aña aki, e top di e zona di strike a wordo ahusta na 53.5% di e haltura di un batiado, for di 51%, mientras cu e fondo ta keda na 27%. E modificacionnan aki ta destina pa atende preocupacionnan tocante e rigidez di un zona di strike defini pa robot y pa alinea miho cu e expectativanan di hungadonan.

Manfred a enfatisa e importancia di feedback di tanto hungadonan como teamnan durante entrenamento di primavera. *“Ta loke e clubnan ta pensa di dje y tambe kico e hungadonan ta pensa di dje? Y nos ta bay tin cu resolve ambos di esakinan,”* el a bisa. El a nota tambe cu e test lo sigura cu tur team tin exposicion significante n’e sistema, aunke e no lo wordo implementa den tur stadion di entrenamento di primavera.

Mientras cu tecnologia di ABS a mustra promesa den mehora precision, debatenan ta continua riba su impacto riba e ritmo y strategia di e wega. Mientras cu MLB ta explora su futuro, e testnan di entrenamento di primavera lo hunga un rol critico den determina si umpirenan robot lo bira un acesorio permanente den baseball profesional.

Despues di 44 aña:

Honore Eights ta despedi di Cuerpo Policial Aruba

RECIENTEMENTE a tuma luga un encuentro special na Warda di Polis San Nicolas pa e despedida di Sr. Honore Eights.

Agentenan policial, personal administrativo y staf di Warda di Polis San Nicolas a prepara un mainta di koffie morgen pa despedi di Sr. Eights cu a traha 44 aña na Cuerpo Policial.

Sr. Eights no ta un persona desconoci den nos comunidad y ta un di e caranan principal y hopi conoci den San Nicolas como agente policial. Tabata na aña 1980 cu Eights a drenta Cuerpo Policial Antiyas Hulandes. Su mayornan mes no tabata sa cu el a aplica. Na momento cu el a wordo acepta el a bisa su mayornan y ta for di e momento aki t'e cu awe na 2024 el a sirbi su Pais dignamente. Eights a traha na diferente departamento tanto como polis uniforma pero tambe recherche. Gran parti di su carera el a haci'e na su cas cu mas el a stima y sirbi cu ta Warda di Polis San Nicolas.

Eights a mira hopi caranan nobo bira polis como tambe a haya amigonan fiel durante su carera policial. Despues cu a fungi como planner el a asumi e responsabilidad tambe como Hefe suplente di Warda di San Nicolas. Un trayectoria largo pero bunita cu experiencianan inolvidabel pero tambe cu desafio. Eights un persona hopi stima na Warda di

Polis San Nicolas, hoben y grandi a sa di traha cu Eights di cerca y ta mir'e como un hefe cu respet pero tambe cordialidad. Eights ta despedí di Cuerpo Policial Aruba tumando su vakantie bon mereci pa despues baha cu pensioen na Januari 2025.

Den presencia di altocomisario suplente Sra. Gordon, Mando Policial, Famia, amigonan, staf y personal di warda di Polis San Nicolas a despedi di Eights cu chiste, alegria y harimento manera cu e mes ta como persona. Tambe cu sosten di bombero y e ultimo yamada via Central di Polis e mainta a keda como un bunita dia pa bisa ayo na Sr. Eights.

Nos ta yama bo danki y sigur comunidad completo di Aruba ta agradecido na abo Sr. Eights. Hopi danki pa sirbi bo comunidad cu bo tempo, dedicacion y respet! Disfruta di bo pensioen y sigur bo por pasa bishita nos di Cuerpo Policial Aruba. Porta lo ta semper habri!

Bishita Nationaal Restauratiefonds pa Aruba

MESCOS cu aña pasa, un delegacion di Fondo Nacional di Restauracion di Hulanda (NRF) a bishita Aruba y Stichting Monumentenfonds Aruba (SMFA) en particular. SMFA a mustra mas tanto di e proyectonan posibel den un programa cortico y a splica proyectonan cu ta den preparacion. SMFA ta trahando cu NRF desde 2009. A base di prestamonan cu interes abou duna pa NRF, SMFA por yega na fondo pa restauracion di monumentonan.

Harry Kers, account manager pa Caribe, a bishita Oranjestad diamars 19 di november den oranan di atardi y a ricibi un recorido extenso di tres diferente proyecto for di Daphne Every, lider di proyecto di SMFA.

Uğur Özcan, director, y Coen Reinders, gerente di Partners & Operations, a bishita Aruba diahuebs 21 di november. Hunto cu e representante di Hulanda, Vincent Storimans y un delegacion di Banco Central di Aruba, nan tabatin un recorido cortico den e ciudad pasando varios proyecto di SMFA y empresarionan priva. Despues SMFA a duna un presentacion tocante e colaboracion cu e Fondo di Restauracion. E diferente prestamonan otorga den pasado a wordo uza, entre otro, pa restauracion di e Torennan di Awa di Oranjestad y San Nicolas, e Nicolaas Store, California Lighthouse y Botica Aruba.

Despues di e presentacion, Sr. Uğur Özcan a presenta y firma e oferta pa financiamento di Cas Veneranda na e presidente di SMFA, Sra. Rousanne de Weever. Esaki ta marca e paso final pa financiamento di e proyecto y ta permiti SMFA finalisa e restauracion. Ta anticipa finalisacion di Cas Veneranda na fin di 2025.

SMFA a expresa su gratitud pa e sosten y cooperacion a largo plaso cu NRF y a expresa e speransa cu por restaura mas monumento den futuro cu ayudo di prestamo di interes abao for di Hulanda.

KvK y UNESCO ta presenta:

Resumen encuesta di inteligencia artificial

CAMARA di Comercio y Industria Aruba (KvK), den colaboracion cu UNESCO Aruba, ta presenta un resumen di e encuesta relaciona cu e familiaridad y implementacion di Inteligencia Artificial (AI) den e sector comercial na Aruba.

E meta di e encuesta aki tawata pa haya un bista riba e conocemento y uzo responsabel di AI den sector comercial pa fungi como base pa monitoria e desaroyonan riba e tereno di transformacion digital y AI den un contexto mas amplio.

E resultadonan ta mustra diferente nivel di conocemento, implementacion y preocupacionnan cu empresarionan ta enfrenta den nan intento pa adapta AI den nan operacionnan. Alabes, e ta duna un indicacion riba e uzo actual di AI, su beneficio-, su retonan y e miedo encuanto e implementacion di AI den comercio na Aruba.

Nivel di conocemento y incorporacion

Un total di 252 empresario a yena e encuesta completo of parcialmente. Mas cu mita di e empresarionan (55%) ta indica di tin algun conocemento di AI, mientras cu 20% ta indica di tin hopi conocemento riba e tema.

Mas o menos un cuarto parti tin conocemento limita of no ta conoci cu AI. E tecnologia di AI mas conoci ta “speech recognition” (53%), sigui pa “machine learning” (51%), “virtual agents” (46%), “robotics” (46%),” predictive analytics” (43%) y “natural language processing” (43%).

Sinembargo, casi mita di e empresarionan (47%) cu a participa den e encuesta no a incorpora AI ainda den nan negoshi. Un grupo mas chikito, pero significante, a implementa AI den nan operacionnan caba (38%). Empresanan cu ta implementa AI ta enfatisa varios beneficionan potencial. Di e negoshinan aki, e instrumento mas popular ta ChatGPT (58%).

Ademas, ta aplica AI pa crea contenido (29%), traha anuncionan (26%), analisa data (25%) y identifica patronnan den consumo y strategia di benta (22%).

Di e empresanan cu a implementa AI, un gran mayoria (51%) ta indica un aumento den productividad. Mas cu 1 den 4 negoshi ta indica e siguiente beneficionan: reduccion di gasto (32%), responde mas lihe y eficiente na clientenan (29%) y menos eror (26%). E resultadonan aki ta confirma cu AI ta un instrumento cu impacto positivo riba eficiencia y rendimento.

Retonan

Mas cu mita di e empresarionan ta indica cu falta di conocemento/habilidadnan (53%) t’e obstaculo mas grandi pa incorpora AI. Sinembargo, e gran mayoria (81%) ta indica cu no mester asistencia of ayudo pa implementa AI den nan operacionnan. Otro desafionan significante ta resistencia interno (15%) y costo halto di implementacion (10%).

Ademas, e preocupacionnan mas grandi riba e uzo di AI den comercio ta un reduccion den e forsa laboral humano (19%), privacidad (14%) y falta di informacion (13%). Alabes, solamente 46% ta consciente di e risiconan cu ta wordo asocia cu AI.

Implicacion pa futuro

Casi mita di empresarionan (44%) ta planea pa aumenta nan inversion den AI den e siguiente 2 pa 3 aña.

Conclusion general y proximo paso pa KvK y UNESCO Aruba

E encuesta ta mustra cu mientras cu e sector comercial di Aruba ta reconoce e potencial transformativo di AI, su adaptacion ta limita pa motibo di falta di conocemento, resistencia interno y preocupacionnan etico. Pa por probecha mas di e beneficionan di AI, ta necesario pa duna prioridad na educacion, fortifica capacidadnan y palabra con ta coopera pa hunto traha riba e desafionan.

AI ta presenta un oportunidad unico pa transformacion den sector comercial di Aruba. Complementando e resultadonan di e encuesta, ta referi n’e graficonan anexo cu tambe ta disponibel riba e website di KvK. KvK ta comprometi pa sigui guia empresarionan riba e caminda pa digitalisacion y innovacion.

KvK lo introduci mas programa educativo y workshopnan pa guia empresarionan den nan proceso pa implementa AI den nan negoshi. Di e manera aki, lo sigura cu negoshinan local por ta competitivo den un mercado global, mientras cu nan ta transforma nan operacionnan pa asina aporta na desaroyo di nos economia.

UNESCO Aruba lo sigui cu su trabou di trece stakeholders multisectoral hunto y promove e diferente aspectonan di e topico, specialmente p’e parti di uzo etico di AI, cu ta rekeri maneho y/of un caudro legal.

KvK y UNESCO Aruba ta gradici tur persona cu a yena e encuesta.

Bo futuro den enseñansa ta cuminsa na IPA

TUMA bo futuro den bo propio man. Si pa cualkier motibo bo a stop di studia, 21+ Toets di IPA ta yuda bo tuma e paso bek y duna forma na bo futuro den enseñansa.

Tur persona cu desde 1 di september 2025 tin minimo 21 aña y cu kier haci un estudio na IPA, pero no tin diploma di sea havo, vwo of mbo nivel 4, por inscribi pa haci e asina yama 21+ Toets. E 21+ Toets ta midi si bo tin nivel di havo cu ta necesario pa por studia na IPA. Si bo logra pasa e 21+ Toets cu exito, bo por inscribi pa un estudio inicial cu IPA lo ofrece durante aña academico 2025-2026. Asina cu bo inscribi bo ta bin na remarke pa participa na e test di admision (beroepstest) y e programa preparatorio (voorprogramma) cu lo tuma luga durante aña academico 2024-2025. Si bo logra pasa e test di admision cu exito y completa e programa preparatorio bo por cuminsa cu bo estudio na augustus 2025.

Informacion di 21+ Toets
21+ Toets ta consisti di tres materia entre otro: Hulandes, Matematica y Hende y Comunidad. 21+ Toets ta tuma luga diasabra 1e di februari, diamars 4 di februari y diasabra 8 di februari 2025.

Tur informacion di 21+ Toets ta riba IPA su website. Bay na www.ipaaruba.com y click riba 21+Toets. Akinan lo bo haya informacion tocante contenido di 21+Toets, e preguntanan mas frecuente haci (Pag. 13 y 14 Toelichtingsdocument IPA 21+ toetsen voor het studiejaar 2025-2026) y procedura di inscripcion.

Inscripcion
Tur persona cu ta interesa pa haci 21+ Toets por inscribi via e website www.ipaaruba.com. Pa por inscribi mester cumpli cu e pago di AWG 80,- y pone como anexo copia di comprobante di pago den formulario digital di inscripcion. Tene na cuenta cu e comprobante mester tin bo nomber riba dje, p'asina nos sa na ken e pago ta pertenece. Na final bo lo ricibi confirmacion di bo inscripcion. E ultimo dia pa inscribi pa 21+ Toets ta 29 di november 2024. Despues di e fecha aki no tin posibilidad mas pa inscribi. Esaki ta e oportunidad pa pone meta nobo y tuma bo futuro den bo man. Bay p'e!

Respaldo a brinda un curso di "Verbindend Gezag & Geweldloos Verzet" na su empleadonan

"GEWELDLOOS Verzet" ta un metodo desaroya pa Haim Omer di Israel cu ta yuda mayornan maneha e comportacion dificil di nan yiunan, duna mas forsa y confiansa y reduci e sentimento di impotencia. E metodo ta basa riba un combinacion di "verbindend gezag", cu ta enfoca riba mantene conexion y contacto positivo cu e yiu, mientras ta pone un limite fiho contra comportacion inaceptabel.

Na Aruba, un curso intensivo a ser duna na e profesionalnan di Respaldo pa domina e tecnica aki. E docentenan, Drs. Elian Wiebenda y Dr. Hans Bom, cu ta psicologo clinico (klinisch psycholoog) y terapeuta di sistema (systeemtherapeut) cu mas di 17 aña di experiencia na Lorentzhuis, un centro di terapia na Hulanda, a yega pa trece nan conocemento y experiencia na e team di Policlinica di mucha y hoben na Respaldo Aruba.

Segun e docentenan, un gran enfasis a ser poni riba e actitud di e profesional na momento di duna e terapia. Un intervencion ta bira mas valioso ora e ta ser aplica cu e actitud corecto. E curso a inclui diferente tayer y practica, caminda e cursistanan a mustra hopi interes y un deseo fuerte pa siña algo nobo.

Pa e docentenan e curso tabata un exito na momento cu e cursistanan a indica cu nan a descubri e "poder di silencio" – un herment poderoso cu por yuda na crea cambio sin hopi palabra. Normalmente e profesional lo a purba di papia hopi cu e cliente, pero cu e metodo aki ta wordo uza menos palabra posibel. E docentenan ta spera cu e profesionalnan

di Respaldo por aplica esaki den nan trabou cu famianan, pa duna nan hermentnan necesario cu nan mester pa yuda nan famianan.

E curso a bira posibel danki na e contacto di Dr. Ushi Moreta, psikiatra di mucha y hoben na Respaldo, cu a cera conoci cu e metodo aki na Lorentzhuis y a invita e docentenan pa trece e metodo na Aruba pa un grupo mas grandi. E curso ta un paso importante pa duna profesionalnan di Respaldo e hermentnan pa duna mayornan na Aruba un manera mas fuerte y efectivo pa maneha situacionnan dificil cu nan yiunan.

Respaldo kier invita comunidad pa keda sigui nan riba nan rednan social cual ta Facebook, LinkedIn y Youtube pa mas informacion

"Rumbo pa un organisacion di salud mental specialisa profesional y sostenibel pa un Aruba mentalmente sano."

MEDIO AMBIENTE

E gigantenan di plastic ta produci mil biaha mas di loke nan ta haci limpi

UN investigacion di Unearthed, e proyecto periodistico di Greenpeace, a revela cu e miembronan principal di e Aliansa pa Caba cu e Residuonan Plastic (AEPW), a produci mil biaha mas plastic di loke nan a haci limpi desde creacion di e iniciativa na 2019. Entre e empresanan ta figura gigante manera Shell, ExxonMobil, TotalEnergies, ChevronPhillips y Dow, responsabel di gran parti di e cadena di suministro global di plastic.

AEPW, cu a priminti inverti 1500 miyon dollar pa reduci desperdicio di plastic, ta enfrenta critica fuerte pa su falta di impacto. Segun e informe, e cantidad di plastic cu e companianan aki ta produci den apenas dos dia ta supera loke e aliansa a logra haci limpi den cinco aña. E activista ambiental Bill McKibben, a describi e esfuerso aki como un ehempel evidente di "labamento di imagen berde," acusando e industria di priorisa su reputacion riba e resultadonan real.

Compromiso cuestiona

E estudio ta señala cu AEPW a wordo impulsa p'e Conseho Mericano di Kimica (ACC), un asociacion comercial cu ta promove e uzo di plastic. E movemento aki lo a busca pa desvia e atencion di medida regulatorio cu ta limita produccion di plastic, mientras cu e empresanan tabata promociona nan mes como lider ambiental.

Ehempel con un instalacion di reciclahe bandona na Indonesia a refleha e incapacidad di e aliansa pa cumpli cu nan obhetivonan. Den nan informe di 2023, AEPW a afirma di a recoge 119 mil ton di plastic den cinco aña, un cifra insignificante compara cu e magnitud di e crisis global di residuo.

Mientrastanto, e proyeccionnan p'e industria ta indica cu e produccion di plastic por triplifica pa 2060, impulsa p'e mercado petrolero. Aunke algun gobierno a responde cu medida manera impuesto riba plastic, e esfuersonan aki ainda no a logra un impacto significativo. E demanda global di plastic ta sigui ta clave p'e industria petrokimico, extendiendo e problematica ambiental.

22 - 28 Nov'24

PRODUCE Weekly Special

SUPER Do it Center®

CUCUMBER EURO

Normal Price ƒ7.49
Get Discount ƒ2.84
ƒ Price. 4.65 EACH

LETTUCE LEAF ROMAINE NAKED PREM

Normal Price ƒ9.49
Get Discount ƒ1.64
ƒ Price. 7.85 PER KG

CLEMENTINE CUTIES HALO BAG 3LBS

Normal Price ƒ16.49
Get Discount ƒ2.14
ƒ Price. 14.35 PER BAG

SWEET POTATO JUMBO (YAMS)

Normal Price ƒ7.49
Get Discount ƒ3.64
ƒ Price. 3.85 PER KG

LEMONS (YELLOW)

Normal Price ƒ7.95
Get Discount ƒ3.60
ƒ Price. 4.35 PER KG

ORANGES NAVEL

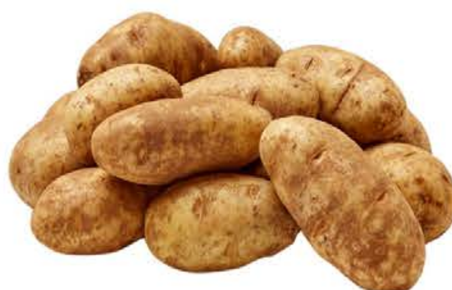
Normal Price ƒ8.95
Get Discount ƒ2.60
ƒ Price. 6.35 PER KG

MELON HONEYDEW

Normal Price ƒ17.25
Get Discount ƒ8.40
ƒ Price. 8.85 EACH

POTATOES IDAHO 5LBS(BAKE POTATO)

Normal Price ƒ8.95
Get Discount ƒ2.60
ƒ Price. 6.35 PER BAG

CARROTS CELLO 5LB

Normal Price ƒ9.85
Get Discount ƒ1.86
ƒ Price. 7.99 PER BAG

SUPER Do it Center | Shaba 3, Noord | TEL: 5831111

RECAP WEEK 47 [PG. 40]
TRENDING [PG.45]
SPORTS [PG. 49]

AWEMainta.NL

WWW.AWEMAINTA.COM ▪ 588-0022 ▪ NOTICIA@AWEMAINTA.COM

ZATERDAG, 23 NOVEMBER 2024

FINANCIEEL WANBEHEER OP ARUBA ONDER DE LOEP:

EN KRITISCHE BLIK OP DE ZORGEN VAN CAFT

Financieel wanbeheer op Aruba onder de loep:

Een kritische blik op de zorgen van Caft

DE regering van Aruba ligt onder vuur vanwege vermeend financieel wanbeheer, zoals naar voren komt in recente rapporten van het College Aruba Financieel Toezicht (CAft). De financiële waakhond heeft ernstige zorgen geuit over het niet naleven van vastgestelde financiële regels en het ontoereikend inzetten van financiële meevallers voor de afbouw van de overheidsschuld. Deze problemen roepen vragen op over de financiële discipline van Aruba en de aanpak van duurzaam financieel beheer.

Misbruik van financiële meevallers

De kern van de kritiek van CAft ligt in de omgang van de regering met financiële overschotten. Voor 2024 verwacht Aruba een totale meevaller van **AWG 145 miljoen**, waarvan **AWG 98 miljoen** afkomstig is van de centrale overheid en **AWG 47 miljoen** van andere entiteiten. Volgens de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) moet minstens 50% van deze meevallers worden gebruikt voor de afbouw van de staatsschuld. Echter, de regering heeft slechts **AWG 49 miljoen** toegewezen aan schuldaflossing, waarmee het niet voldoet aan de wettelijke verplichting.

De resterende middelen zijn omgeleid naar investeringen en andere uitgaven, wat de alarmbellen doet rinkelen. CAft dringt erop aan dat de regering prioriteit geeft aan schuldaflossing en waarschuwt dat het nalaten hiervan niet alleen de LAft schendt, maar ook de langetermijnstabiliteit ondermijnt.

Een groeiende schuldenlast

De staatsschuld van Aruba blijft een groot probleem. Ondanks enkele aflossingen blijft de schuldquote op een onhoudbaar niveau, met vooruitzichten dat de schuld in 2027 nog steeds meer dan 70% van het BBP zal bedragen. CAft benadrukt de urgentie om deze kwestie aan te pakken, vooral omdat de regering blijft vertrouwen op herfinanciering in plaats van substantiële maatregelen om de schuld te verlagen. Het gebrek aan een duidelijk en uitvoerbaar plan voor schuldreductie is een belangrijk kritiekpunt, vooral gezien de hoge rentetarieven die de nationale begroting verder onder druk kunnen zetten.

Niet voldoen aan uitgavennormen

De begroting voor 2024 is eveneens onder de loep genomen vanwege inconsistenties met de LAft-regels. Het rapport wijst erop dat er **AWG 5 miljoen** extra is gereserveerd voor onvoorziene uitgaven zonder dat deze elders in de begroting zijn gecompenseerd. Dit creëert een gat in de begroting en vergroot de financiële druk.

Daarnaast is er kritiek op de personeelsuitgaven, die een aanzienlijk deel van de overheidsuitgaven vormen. Hoewel er **AWG 481 miljoen** is gereserveerd voor salarissen en gerelateerde kosten, stelt CAft dat dit bedrag niet gedetailleerd is onderbouwd volgens de LAft-normen. Dergelijke tekortkomingen ondermijnen de transparantie en bemoeilijken de evaluatie van de effectiviteit van overheidsuitgaven.

Gemiste kansen voor financiële discipline

CAft heeft verschillende maatregelen aanbevolen om deze problemen aan te pakken, waaronder:

1. Het strikt naleven van de regel om 50% van de meevallers te gebruiken voor schuldaflossing.
2. Het aanpassen van de begroting om onvoorziene uitgaven te compenseren.
3. Het volledig documenteren van personeelsuitgaven in overeenstemming met de LAft-regels.
4. Samenwerken met overheidsinstanties om overtollige middelen in te zetten voor schuldreductie.

Ondanks deze aanbevelingen heeft de regering van Aruba slechts gedeeltelijk gehoor gegeven aan het advies van CAft, wat verdere twijfels oproept over haar toewijding aan financiële discipline.

Langetermijngevolgen

De financiële koers van Aruba heeft verstrekkende gevolgen voor de economische stabiliteit en geloofwaardigheid van het land. Het niet naleven van de LAft-regels brengt niet alleen het risico met zich mee van een verdere escalatie van de schuldencrisis, maar ondermijnt ook het vertrouwen van investeerders. Bovendien kan de voortdurende focus op kortetermijnuitgaven boven langetermijnstabiliteit Aruba kwetsbaar maken voor economische schokken, vooral in een wereldwijde omgeving van stijgende rentetarieven en economische onzekerheid.

Het rapport van CAft is een wake-upcall voor de regering van Aruba. Om financiële duurzaamheid te waarborgen, moet de regering prioriteit geven aan schuldreductie, de begrotingstransparantie verbeteren en de vastgestelde financiële regels strikt naleven. Het nalaten van beslissende actie brengt niet alleen de economische stabiliteit van Aruba in gevaar, maar ook het welzijn van haar burgers, die uiteindelijk de lasten van financieel wanbeheer dragen. Zoals CAft duidelijk heeft gemaakt, is de huidige aanpak van Aruba onhoudbaar en zijn onmiddellijke corrigerende maatregelen essentieel.

De bovenstaande analyse is gebaseerd op bevindingen en aanbevelingen zoals uiteengezet in de officiële rapporten en correspondentie van het ***College Aruba Financieel Toezicht (CAft),*** *zoals beschreven in het document getiteld "Advies bij de tweede ontwerpbegrotingswijziging en Najaarsnota 2024" en bijbehorende bijlagen. De inhoud benadrukt de zorgen over financieel wanbeheer met betrekking tot de begroting van Aruba voor 2024 en de naleving van de* ***Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft).***

Transparantie en Kritische Evaluatie voor een Bewuste Stem

MET de verkiezingen van 6 december 2024 in zicht heeft de Guia Electoral 2024 deze week een waardevol instrument geïntroduceerd voor kiezers: een gestructureerd evaluatiesysteem gebaseerd op tien kerncriteria.
Dit systeem biedt een objectieve manier om politieke leiders te beoordelen en helpt kiezers bij het maken van een goed geïnformeerde keuze. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste bevindingen over prominente kandidaten uit verschillende partijen, zoals besproken in de afgelopen week.

De Evaluatiecriteria
De kern van het evaluatiesysteem bestaat uit tien pijlers: integriteit, verantwoordelijkheid, leiderschap, communicatie, kennis van zaken, moed, moreel kompas, toekomstvisie, werkethiek en respect voor democratische instituties . Door elke leider tegen deze criteria te toetsen, biedt de kieswijzer een gebalanceerde en diepgaande analyse.

Analyse van de Partijen en Hun Leiders
1. MEP (Movimiento Electoral di Pueblo)
Premier Evelyn Wever-Croes wordt geprezen om haar sterke leiderschap tijdens de COVID-19-crisis en haar werkethiek. Toch wordt haar reputatie overschaduwd door beschuldigingen van nepotisme en ethische vraagstukken. Dangui Oduber toont potentie en sterke communicatieve vaardigheden, maar zijn afhankelijkheid van politieke sponsors roept vragen op. Xiomara Maduro wordt gezien als hardwerkend, maar haar leiderschap en visie blijven achter, waardoor ze meer als volger dan als leider wordt beschouwd.

2. AVP (Arubaanse Volkspartij)
Oud-premier Mike Eman behoudt zijn invloed door zijn communicatieve kracht en toewijding, maar eerdere controverses hebben zijn imago beschadigd. Arthur Dowers blinkt uit in ethiek en harde werkethiek, maar zou baat hebben bij een sterker ontwikkeld leiderschapsprofiel. Wendrick Cicilia wordt gezien als een veelbelovende leider, hoewel hij nog werk moet doen op het gebied van integriteit en drukbestendigheid.

3. MAS en Accion21
Marisol Tromp van MAS toont sterke communicatieve vaardigheden en een duidelijke visie, maar kan soms overmatig controlerend zijn, wat haar effectiviteit beperkt. Miguel Mansur van Accion21 wordt geprezen om zijn ethiek en inclusiviteit, maar moet zijn visie verbreden en zijn emotionele veerkracht versterken.

4. PPA en FUTURO
Otmar Oduber van PPA is een ervaren leider met een sterke focus, maar zijn ambities wekken soms twijfels over zijn morele kompas. Gerlien Croes van FUTURO wordt gezien als een ethische en moedige politicus met solide plannen, maar moet zijn potentieel verder waarmaken.

5. LPR en RED
Ryçond Santos do Nascimento van LPR scoort hoog op ethiek en kennis, maar heeft groei nodig in communicatie en leiderschap. Ricardo Croes van RED wordt gewaardeerd om zijn visie en progressieve ideeën, maar zijn stijl wordt soms als uitdagend ervaren binnen traditionele structuren.

Belang voor Kiezers
Het evaluatiesysteem biedt niet alleen transparantie, maar moedigt ook verantwoordelijkheid aan bij politici. Door duidelijke sterke en zwakke punten van leiders bloot te leggen, helpt het systeem kiezers om een bewuste keuze te maken. Het stimuleert bovendien een meer open en democratisch proces waarin inhoudelijke discussies worden aangemoedigd.

De verkiezingen van 2024 bieden Aruba een cruciaal moment om het politieke landschap te hervormen. Het gebruik van een evaluatiesysteem zoals dat van de Guia Electoral 2024 kan kiezers helpen verder te kijken dan retoriek en persoonlijkheid, en te stemmen op basis van inhoud en betrouwbaarheid.
Transparantie, objectiviteit en een focus op ethische waarden zijn essentieel om Aruba te leiden naar een meer verantwoordelijke en inclusieve toekomst.

Het risico van oppervlakkig delen

Facebook-gebruikers delen opvallend vaak zonder te lezen

VEEL Facebook-gebruikers delen berichten zonder deze eerst te lezen. Een nieuwe studie, gepubliceerd in Nature Human Behavior, laat zien dat 75 procent van de gedeelde links niet wordt aangeklikt voordat ze worden gedeeld. Dit zorgwekkende patroon helpt verklaren waarom desinformatie zich snel via sociale media verspreidt.

De studie

Onderzoekers analyseerden meer dan 35 miljoen openbare berichten die tussen 2017 en 2020 op Facebook werden gedeeld. De resultaten tonen aan dat gebruikers vaak alleen de koppen lezen en deze delen zonder de volledige inhoud te bekijken. *"Het was verrassend en verontrustend om te ontdekken dat driekwart van de links werd gedeeld zonder dat de inhoud eerst werd gelezen,"* zegt Shyam Sundar, hoogleraar communicatie aan de Penn State University. Dit fenomeen vergroot de kans op de verspreiding van valse informatie, aldus de onderzoekers.

Politieke inhoud vaker gedeeld zonder lezen

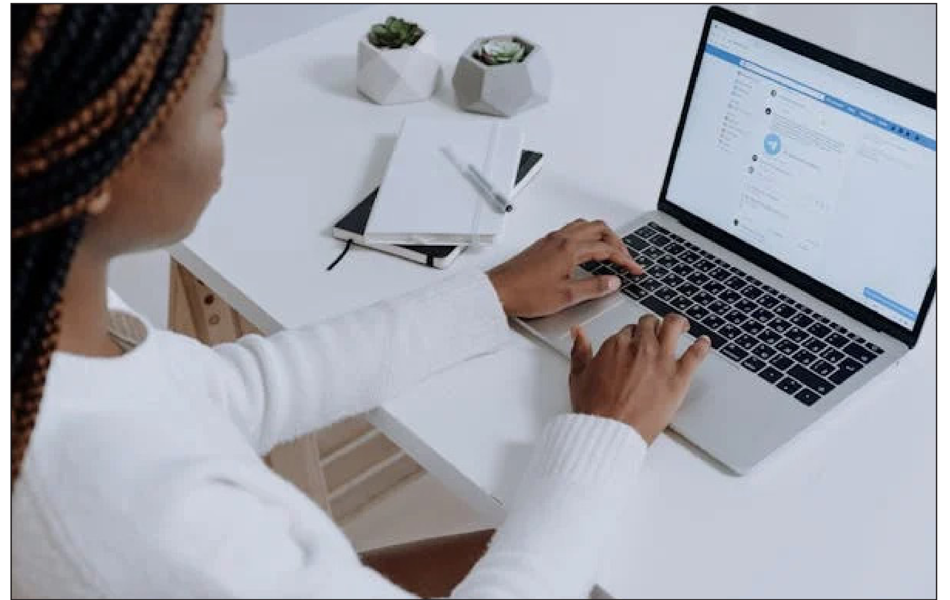
De studie gebruikte gegevens van Meta en Social Science One, waarin demografische gegevens en politieke voorkeuren van gebruikers waren opgenomen. Politieke inhoud bleek veel vaker te worden gedeeld zonder dat de inhoud was gelezen, vooral als deze aansloot bij de overtuigingen van gebruikers. Links en rechtse politieke berichten werden oppervlakkig gedeeld, waarbij gebruikers simpelweg inhoud deelden die overeenkwam met hun eigen ideeën.

"Conservatieve gebruikers deelden vaker links naar desinformatie dan liberale gebruikers," legt co-auteur Eugene Cho Snyder uit. Van de gedeelde berichten die door Meta's factcheckers als onjuist werden gemarkeerd, kwam 82 procent uit conservatieve bronnen. Deze berichten werden meer dan 41 miljoen keer gedeeld zonder dat gebruikers op de link klikten.

De gevolgen van oppervlakkig delen

Desinformatiecampagnes worden versterkt door het fenomeen van oppervlakkig delen. Mensen vertrouwen erop dat inhoud die door hun netwerk wordt gedeeld, correct is. Dit kan bijdragen aan de verspreiding van onwaarheden die verdeeldheid en wantrouwen in democratieën aanwakkeren. Sociale mediaplatforms dragen verantwoordelijkheid, maar individuen blijven cruciaal in het verifiëren van gedeelde inhoud.

"Oppervlakkig delen kan gevaarlijk zijn," zegt Sundar. "*Sociale media-gebruikers moeten beseffen dat ze vaak onbewust bijdragen aan desinformatiecampagnes die door kwaadwillenden worden georganiseerd."*

Wat kunnen platforms doen?

Sociale mediaplatforms kunnen maatregelen nemen om gebruikers bewuster te maken van wat ze delen. Facebook zou bijvoorbeeld kunnen overwegen om gebruikers te verplichten een artikel volledig te lezen voordat ze het delen. Ook kunnen waarschuwingen worden toegevoegd over de mogelijke onwaarheden in de gedeelde inhoud.

"Een simpele waarschuwing kan al effectief zijn om gebruikers meer na te laten denken," stelt Sundar. *"In een wereld waar informatie constant binnenkomt, nemen mensen niet de tijd om inhoud kritisch te beoordelen. Dit onderzoek benadrukt het belang van mediawijsheid en digitale geletterdheid."*

Bewustwording als oplossing

Hoewel platforms maatregelen kunnen nemen, blijft bewustwording bij de gebruiker cruciaal. Het probleem ontstaat doordat gebruikers niet de tijd nemen om gedeelde informatie kritisch te beoordelen. Met deze studie hopen de onderzoekers dat mensen bewuster omgaan met het delen van informatie en digitale vaardigheden ontwikkelen om desinformatie tegen te gaan.

Desinformatiecampagnes kunnen niet volledig worden voorkomen, maar gebruikers kunnen bijdragen aan een betere online omgeving door selectiever te delen. Door inhoud eerst zelf grondig te lezen en te controleren, kan de impact van misinformatiecampagnes worden verminderd.

Bronnen:

- "Social media users probably won't read beyond this headline, researchers say" - Penn State
- Nature Human Behavior (2024)

CO2-uitstoot bereikt recordhoogte door droogte, branden en fossiele brandstoffen

DE wereldwijde CO2-uitstoot door menselijke activiteiten zal in 2024 naar verwachting een recordhoogte bereiken, blijkt uit het nieuwste Global Carbon Budget-rapport. Dit rapport, gepresenteerd op de COP29-klimaattop in Azerbeidzjan, schetst een somber beeld van de klimaatcrisis. Ondanks langzame vooruitgang in sommige regio's, blijft de opwarming van de aarde versnellen.

CO2-uitstoot piekt opnieuw

De door mensen veroorzaakte CO2-uitstoot wordt dit jaar geschat op 41,6 gigaton, een stijging van 2% ten opzichte van het record uit 2023. Bijna 90% van deze uitstoot is afkomstig van het verbranden van fossiele brandstoffen zoals steenkool, olie en gas. De overige 10% is het gevolg van veranderingen in landgebruik, zoals ontbossing en bosbranden.

Hoewel de stijging in 2024 langzamer is dan het gemiddelde van de afgelopen tien jaar, benadrukken wetenschappers dat we nog ver verwijderd zijn van een significante afname. *"Het tempo moet drastisch versnellen,"* zegt klimatoloog Pierre Friedlingstein van de Universiteit van Exeter, een van de auteurs van het rapport.

Invloed van droogte en El Niño

Naast fossiele brandstoffen dragen droogtes en bosbranden in tropische gebieden fors bij aan de uitstoot. De zogeheten 'koolstofputten' – natuurlijke reservoirs zoals bossen die CO2 opnemen – functioneerden in 2023 en begin 2024 minder goed door extreme temperaturen en droogtes als gevolg van het El Niño-fenomeen.

Bossen, die normaal een kwart van de jaarlijkse CO2-uitstoot opnemen, verloren door deze omstandigheden meer dan 40% van hun capaciteit. Pep Canadell, een Australische klimatoloog en co-auteur van het rapport, noemt dit een waarschuwing voor wat ons te wachten staat in een warmere wereld. *"In 2023 hadden we recordtemperaturen gecombineerd met bosbranden en droogtes. Dat leidde tot een derde minder CO2-opname door bossen."*

Regionale trends

De uitstoot groeit wereldwijd, maar met regionale verschillen. In China, de grootste uitstoter, wordt een stijging van slechts 0,2% verwacht, terwijl India een toename van bijna 5% laat zien, weliswaar minder dan in voorgaande jaren. In de VS en de EU blijft de uitstoot dalen, maar in een trager tempo dan eerder.

Een belangrijke oorzaak van de aanhoudende uitstoot is de toenemende vraag naar elektriciteit. Hoge temperaturen, met een groeiend gebruik van airconditioning, hebben de vraag naar energie in 2024 fors verhoogd. *"De toename in elektriciteitsvraag heeft veel experts verrast, ondanks de groei van hernieuwbare energiebronnen,"* zegt Neil Grant van Climate Analytics.

Noodzaak tot versnelling

Het rapport waarschuwt dat als de huidige uitstoot aanhoudt, de wereld binnen zes jaar het resterende koolstofbudget zal overschrijden om de opwarming tot 1,5°C te beperken. Voor een limiet van 2°C hebben we nog slechts 27 jaar.

"Klimaatverandering is als een helling waar we steeds verder op afglijden," zegt Canadell. "We moeten alles op alles zetten om de overgang naar hernieuwbare energiebronnen te versnellen."

De cijfers uit het rapport benadrukken de urgentie van actie. De combinatie van fossiele brandstoffen, extreme weersomstandigheden en een stijgende energievraag maakt dat de CO2-uitstoot op recordhoogte blijft. Wetenschappers dringen aan op drastische maatregelen om de klimaatdoelen te halen en verdere schade te beperken.

Bronvermelding: *Global Carbon Budget 2024, COP29-rapportage, Universiteit van Exeter, Climate Analytics, New Scientist.*

Grote zorgen over leesvaardigheid onder tweedejaars vo-leerlingen

DE leesvaardigheid van tweedejaars leerlingen in het voortgezet onderwijs laat ernstig te wensen over, zo blijkt uit een peiling van de onderwijsinspectie. Vooral in het vmbo-basis/kader en het praktijkonderwijs is de situatie zorgwekkend. Ongeveer tweederde van deze leerlingen haalt het fundamentele leesniveau (1F) niet, terwijl niveau 2F nodig is om zelfstandig te kunnen functioneren in de maatschappij en succesvol verder te leren.

Lage leesvaardigheid onder een grote groep

De onderwijsinspectie benadrukt dat ongeveer een kwart van de leerlingen in het voortgezet onderwijs de vmbo-basis/kader- en praktijkonderwijsopleidingen volgt. Deze groep scoort opvallend laag in leesvaardigheid. Eerdere onderzoeken toonden ook al problemen aan, maar deze nieuwe peiling onderstreept de urgentie van het probleem. De inspectie concludeert dat veel leerlingen aan het einde van hun tweede jaar nog niet het niveau hebben om effectief te leren of zich volledig zelfstandig te redden in de maatschappij.

Aanbevelingen van experts

Deskundigen die de resultaten hebben beoordeeld, benadrukken het belang van leesbevordering op scholen. Het lezen van boeken moet een prominentere plek krijgen, en de Nederlandse taal moet niet alleen in taalvakken, maar ook in andere vakgebieden worden geïntegreerd. Ze adviseren nauwere samenwerking tussen docenten Nederlands en hun collega's van andere vakken. *"Leesvaardigheid kan op veel meer plekken in het onderwijs worden bevorderd,"* aldus de experts.

Nascholing voor alle leerkrachten, niet alleen voor docenten Nederlands, is een andere belangrijke aanbeveling. Op de lerarenopleidingen moet meer aandacht worden besteed aan leesvaardigheid en methodieken om die te verbeteren.

Reactie van het kabinet

Staatssecretaris Mariëlle Paul (Funderend Onderwijs) heeft gereageerd op de bevindingen en erkent de ernst van het probleem. Hoewel de leerlingen nog een paar jaar de tijd hebben om hun achterstanden in te halen, benadrukt Paul dat er nu alles aan moet worden gedaan om de leesvaardigheid op te krikken. Het kabinet wil nog sterker inzetten op lezen, schrijven en rekenen.

Paul verwacht dat het effect van het in 2023 geïntroduceerde Masterplan Basisvaardigheden later zichtbaar zal worden. Dit plan richt zich op het verbeteren van basisvaardigheden bij leerlingen en omvat specifieke aandacht voor leesvaardigheid. De peiling werd uitgevoerd vlak voordat het

Masterplan volledig op gang was gekomen, wat volgens Paul een deel van de lage scores kan verklaren. Het plan voorziet onder meer in financiële steun en aanvullende training voor scholen om basisvaardigheden aan te pakken.

Gevolgen voor leerlingen en maatschappij

De inspectie waarschuwt dat een groot deel van deze leerlingen een achterstand meeneemt naar hun verdere opleiding en het arbeidsproces. Zonder adequate leesvaardigheid is het moeilijker om vervolgonderwijs te voltooien en zelfstandig in de maatschappij te functioneren. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de individuele leerling, maar ook voor de samenleving als geheel.

Toekomstperspectief

Hoewel de situatie zorgwekkend is, biedt de invoering van het Masterplan Basisvaardigheden hoop. Dit plan richt zich op structurele verbeteringen in het onderwijs, met als doel de basisvaardigheden van leerlingen naar een hoger niveau te tillen. Door een gezamenlijke aanpak van docenten, scholen en beleidsmakers is het mogelijk om de leesvaardigheid van leerlingen structureel te verbeteren. De inspectie benadrukt echter dat tijdig ingrijpen essentieel blijft om te voorkomen dat deze problemen zich blijven opstapelen.

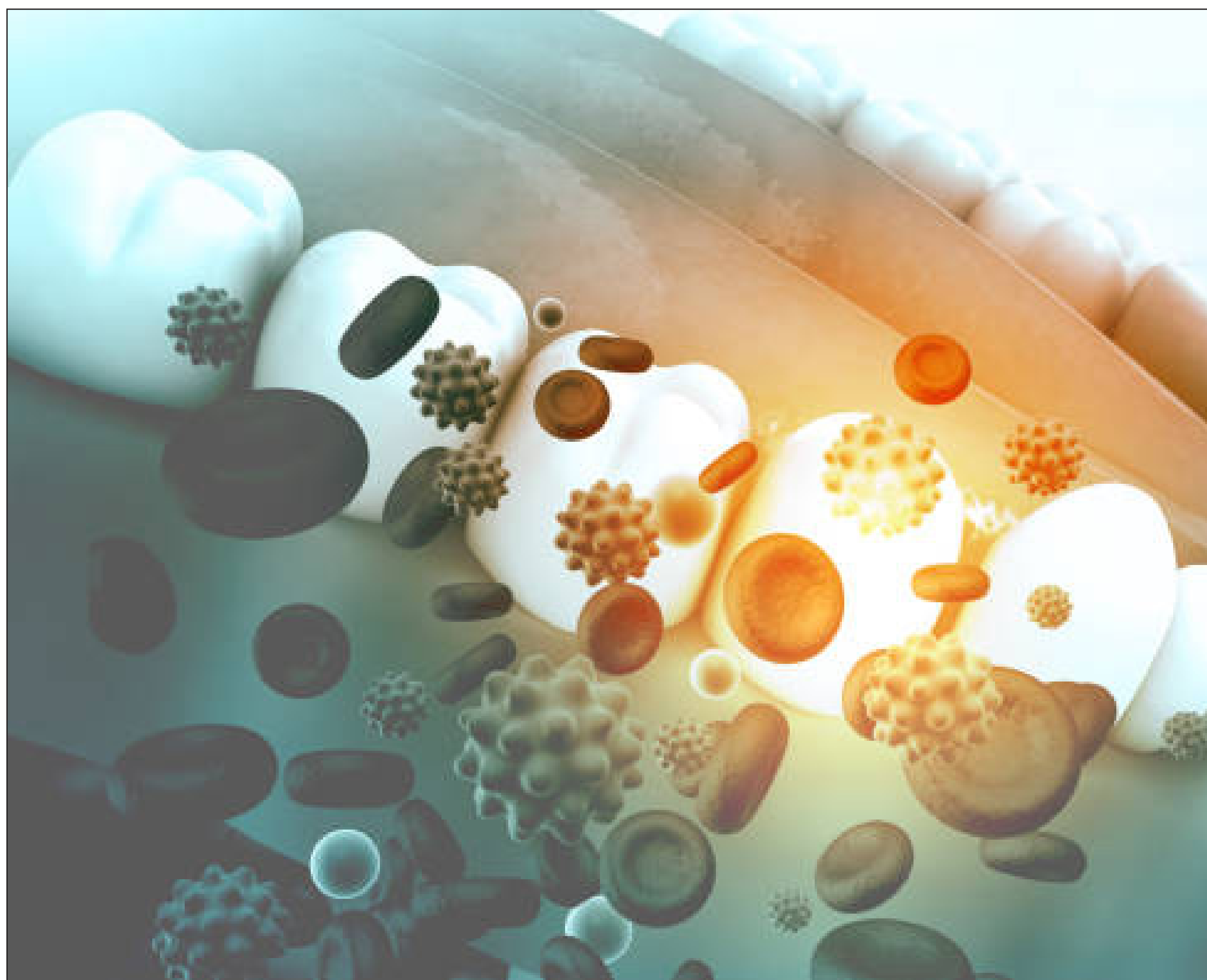
Het kabinet zal in de komende jaren moeten blijven investeren in onderwijsinnovatie en gerichte interventies. Alleen door een gezamenlijke inspanning kan het tij worden gekeerd en krijgen alle leerlingen een eerlijke kans op een succesvolle toekomst.

Bronvermelding: *Onderwijsinspectie, ANP, Onderwijsland, Masterplan Basisvaardigheden.*

Mondmicroben en Kanker:

Nieuwe Inzichten in de Risico's en Mogelijkheden

ER is groeiend bewijs dat mondmicroben – de bacteriën in onze mond – een rol spelen bij het ontstaan en de prognose van hoofd-halskanker. Hoewel de precieze mechanismen nog onduidelijk zijn, werpen recente studies licht op deze complexe relatie.

Microben in de Mond: Een Complex Ecosysteem

De mond is, na de darmen, de plek met de grootste diversiteit aan microben in het menselijk lichaam. Meer dan 700 soorten bacteriën leven op onze tanden, tong en zachte weefsels. Sommige van deze bacteriën zijn nu in verband gebracht met verhoogde risico's op ziekten zoals alzheimer, artritis en hoofd-halskanker, die 3-4% van de kankergevallen in Nederland en België beslaan.

Verband Tussen Mondbacteriën en Kanker

Een onderzoeksteam onder leiding van microbioloog Soyoung Kwak (New York University) analyseerde gegevens van 159.840 personen en ontdekte een verband tussen specifieke bacteriën en plaveiselcelcarcinoom in het hoofd-halsgebied. Speekselmonsters toonden aan dat dertien bacteriesoorten, waaronder leden van het "rode en oranje complex" die geassocieerd zijn met tandvleesaandoeningen, een verhoogd risico op deze kankersoort gaven. Hoewel het onderzoek geen oorzakelijk verband aantoonde, suggereert het dat bacteriën een rol kunnen spelen in het ontstaan van kanker.

Onderliggende Mechanismen

Jason Chan van de Chinese Universiteit van Hong Kong ontdekte dat bepaalde bacteriesoorten actief zijn in tumoren maar niet in gezond weefsel. Deze bacteriën beïnvloeden genen die de groei en beweging van kankercellen reguleren, wat kan bijdragen aan de ontwikkeling van kanker in een vroeg stadium.

Interessant genoeg lijkt één bacteriesoort, Fusobacterium nucleatum, een dubbele rol te spelen. Terwijl deze bacterie tumoren kan beschermen tegen immuunresponsen, suggereert onderzoek van King's College London dat dezelfde bacterie kankercellen kan afbreken. Dit illustreert de complexiteit van de interactie tussen microben en kanker.

Ontsteking als Risicofactor

Het team van microbioloog Miguel Reis Ferreira benadrukt dat ontsteking een bekende risicofactor voor kanker is. Het is mogelijk dat bacteriën zoals die uit het rode en oranje complex vooral goed gedijen in ontstoken weefsels, wat de link met kanker verklaart zonder dat de bacteriën direct de oorzaak zijn.

Toekomstige Mogelijkheden

Het begrijpen van deze complexe interacties kan de weg vrijmaken voor nieuwe behandelingen en preventieve strategieën. Door mensen met risicobacteriën in te delen in hoog- en laagrisicogroepen, kunnen regelmatige mondonderzoeken ingezet worden om kanker vroegtijdig op te sporen. Bovendien kan manipulatie van het microbioom mogelijk de effectiviteit van behandelingen, zoals immuuntherapie, verbeteren.

Hoewel er nog veel onzekerheden zijn, wijzen de bevindingen op het belang van een goede mondhygiëne en verder onderzoek naar de rol van mondmicroben bij kanker. Het verbeteren van inzicht in deze relaties biedt niet alleen nieuwe kansen voor diagnose en behandeling, maar ook voor preventie en een betere prognose voor patiënten met hoofd-halskanker.

Bronvermelding: *New York University, Chinese University of Hong Kong, King's College London, rapportage door Linda Geddes, gerapporteerd op 20 november 2024.*

Waarom laat eten schadelijk kan zijn voor je gezondheid

EEN nieuwe studie benadrukt dat het tijdstip waarop we eten van groot belang is voor onze gezondheid. Het eten van een groot deel van je dagelijkse calorieën na 17.00 uur kan de glucosespiegel verhogen, wat ernstige gevolgen kan hebben voor het hart, de bloedvaten en het metabolisme.

De risico's van een hoge glucosespiegel

Uit het onderzoek blijkt dat laat eten – meer dan 45% van je dagelijkse calorieën na 17.00 uur consumeren – leidt tot een slechtere glucosetolerantie, ongeacht het lichaamsgewicht of vetpercentage van de deelnemers. *"Een langdurig verhoogde glucosespiegel kan het risico op diabetes type 2 en hart- en vaatziekten vergroten door schade aan bloedvaten,"* zegt Díaz Rizzolo, expert op het gebied van obesitas en veroudering. Ook verhoogt het chronische ontstekingen, wat het metabolisme verder kan verslechteren.

Het onderzoek

De studie omvatte 26 deelnemers tussen de 50 en 70 jaar met overgewicht en prediabetes of diabetes type 2. Ze werden verdeeld in twee groepen: vroege eters, die het grootste deel van hun calorieën vóór 17.00 uur consumeerden, en late eters, die meer dan 45% van hun calorieën na 17.00 uur aten. Beide groepen volgden hetzelfde dieet, met een gelijke hoeveelheid calorieën, maar aten op verschillende tijdstippen.

De deelnemers hielden hun eetgewoonten bij via een mobiele app. De resultaten toonden aan dat de late eters een slechtere glucosetolerantie hadden, ondanks hun gelijke dieet.

Waarom laat eten problemen veroorzaakt

Het menselijk lichaam verwerkt glucose minder goed in de avond en nacht. Dit komt doordat de productie van insuline, een hormoon dat glucose uit het bloed haalt, afneemt door ons circadiane ritme. Dit interne ritme, gereguleerd door onze biologische klok, is afgestemd op daglicht en zorgt ervoor dat onze cellen gevoeliger zijn voor insuline overdag dan 's avonds.

Meer dan alleen gewichtstoename

Vroeger dachten experts dat het nadeel van laat eten vooral lag in gewichtstoename, vaak veroorzaakt door slechte voedselkeuzes zoals fastfood of bewerkte snacks in de avonduren. De nieuwe studie laat echter zien dat het tijdstip waarop je eet op zichzelf al negatieve gevolgen kan hebben voor de glucosestofwisseling, ongeacht het type of de hoeveelheid voedsel die je consumeert.

Eet volgens je biologische klok

Deze bevindingen benadrukken het belang van een goed getimed eetpatroon. Het grootste deel van de dagelijkse calorie-inname zou volgens onderzoekers bij het ontbijt en de lunch moeten plaatsvinden, wanneer het lichaam beter in staat is glucose te verwerken. Eten tijdens daglicht – wanneer onze biologische klok optimaal werkt – is gezonder. In de avond wordt aangeraden koolhydraatrijke of ultrabewerkte producten te vermijden, omdat deze de glucosespiegel verder kunnen verstoren.

Voorzichtigheid geboden

Hoewel deze studie nieuwe inzichten biedt, waren de resultaten gebaseerd op een relatief kleine groep deelnemers. Meer onderzoek is nodig om deze bevindingen te bevestigen en uit te breiden naar bredere populaties. Toch raadt Díaz Rizzolo aan om bewuster om te gaan met eetmomenten en vooral overdag te eten. Een goed getimed eetpatroon kan niet alleen helpen bij het verbeteren van je glucosestofwisseling, maar ook bijdragen aan een betere algemene gezondheid.

Laat eten kan verleidelijk zijn, maar het is duidelijk dat onze biologische klok een grote rol speelt in hoe ons lichaam voedsel verwerkt. Door je grootste maaltijden overdag te plannen, kun je je gezondheid op lange termijn aanzienlijk verbeteren.

Bron: *Universitat Oberta de Catalunya, "The Time of Day When We Eat Is Crucial for Our Health"*

Historische Doorbraak in Syrië

Oudste Alfabet Ooit Ontdekt

EEN team archeologen heeft in Syrië het oudste bekende alfabetische schrift ontdekt, mogelijk daterend van 2400 voor Christus. De kleicilinders waarop dit schrift is gevonden, zijn minstens 500 jaar ouder dan andere bekende alfabetten, wat nieuwe inzichten biedt in de oorsprong en verspreiding van geschreven taal.

Een verrassende vondst in Syrië
De ontdekking werd gedaan door onderzoekers van de Johns Hopkins University onder leiding van professor Glenn Schwartz. De vier kleine kleicilinders, gevonden in een graf in de oude stad Umm el-Marra, zijn gegraveerd met symbolen die mogelijk tot het oudste bekende alfabet behoren. Tot nu toe werd aangenomen dat het alfabet rond 1900 voor Christus in of nabij Egypte ontstond, gebaseerd op Egyptische hiërogliefen. Deze nieuwe vondst suggereert echter dat het alfabet een oudere en mogelijk andere oorsprong heeft dan tot nu toe gedacht.

"De cilinders tonen dat mensen al veel eerder experimenteerden met alfabetisch schrift, en op een onverwachte locatie," zegt Schwartz. De symbolen op de cilinders konden met koolstof-14-datering worden teruggeleid naar ongeveer 2400 voor Christus. De cilinders, doorboord als labels, werden waarschijnlijk gebruikt om informatie over objecten of bezittingen aan te duiden.

Nieuwe kijk op de geschiedenis van het alfabet
Tot deze vondst werd aangenomen dat het alfabet zich ontwikkelde uit Egyptische hiërogliefen en via het Sinaï-schiereiland naar de Levant verspreidde. Vervolgens verspreidde het zich naar het Middellandse Zeegebied, waar het evolueerde tot de Griekse en Latijnse alfabetten. De oudste bekende voorbeelden van alfabetisch schrift stammen uit de negentiende eeuw voor Christus en zijn in Egypte gevonden. Jongere voorbeelden uit de Levant dateren uit de dertiende eeuw voor Christus.

De nieuwe vondst in Umm el-Marra wijst erop dat het schrift al eerder in gebruik was in een regio die eerder niet werd geassocieerd met de oorsprong van het alfabet. Dit zet aan tot een herziening van het traditionele verhaal over de verspreiding en ontwikkeling van alfabetisch schrift.

Een revolutie in communicatie
Het alfabet veranderde de manier waarop mensen leefden en communiceerden. In tegenstelling tot complexe schriftvormen

zoals hiërogliefen, maakte het alfabet schrift toegankelijker, ook voor mensen buiten de elite of koninklijke kringen. Schwartz benadrukt dat deze toegankelijkheid een revolutie teweegbracht in de manier waarop samenlevingen met elkaar communiceerden.

De vondst roept nieuwe vragen op over hoe vroege stedelijke gemeenschappen gebruikmaakten van schrift. Het lijkt erop dat het alfabet niet alleen diende voor administratie of religie, maar mogelijk ook een rol speelde in het dagelijkse leven van deze samenlevingen.

Syrië als cruciale locatie
Schwartz en zijn team werkten samen met de Universiteit van Amsterdam gedurende 16 jaar aan opgravingen in Tell Umm el-Marra. Deze stad, een van de eerste middelgrote stedelijke centra in Syrië, bevatte graven uit de vroege Bronstijd. Naast de cilinders met het mogelijke alfabet, vonden archeologen ook gouden en zilveren sieraden, kookgerei en speerpunten.

Deze vondsten bevestigen de culturele en economische complexiteit van de regio in die tijd en onderstrepen het belang van Syrië als een cruciale locatie in de vroege ontwikkeling van geschreven taal.

Toekomstige implicaties
De kleicilinders werpen nieuw licht op de oorsprong van het alfabet en nodigen uit tot verder onderzoek. Het is nu cruciaal om de symbolen op de cilinders te vertalen om meer inzicht te krijgen in hun gebruik en betekenis. Daarnaast biedt de ontdekking een kans om de rol van Syrië in de verspreiding van het schrift verder te onderzoeken.

De vondst bewijst dat de geschiedenis van het alfabet complexer en ouder is dan we dachten. Syrië, eerder niet prominent in dit verhaal, kan nu als een cruciale schakel worden gezien in de ontwikkeling van geschreven communicatie.

Bronnen:

- "Oldest known alphabet unearthed in ancient Syrian city" - Johns Hopkins University (via EurekAlert)
- Verslagen van de opgraving in Tell Umm el-Marra

Recap Week 47

Stemkaarten Onderweg:

Belangrijke Informatie voor de Verkiezingen

HET Hoofdstembureau van Aruba kondigt aan dat Post Aruba op 12 november 2024 de stemkaarten heeft ontvangen van het Registro Civil en Censo. De verspreiding naar de geregistreerde adressen zal plaatsvinden in de komende dagen.
Kiezers worden verzocht alert te blijven en hun stemkaart te bewaren voor de verkiezingsdag op 6 december 2024. De kaart bevat essentiële informatie zoals de naam, geboortedatum, adres, stemlocatie en tijdstip. Personen die zijn geëmigreerd, overleden, of geen vast woonadres hebben, ontvangen geen stemkaart.

Kiezers die hun kaart niet ontvangen vóór 28 november kunnen een duplicaat aanvragen bij de Censo-kantoren aan de Schoolstraat 2. Vanaf 29 november zijn de kantoren dagelijks geopend van 16:00 tot 18:30 uur. Identificatie is verplicht bij het ophalen van een duplicaat.

Het Hoofdstembureau herinnert kiezers eraan dat een geldig identiteitsbewijs noodzakelijk is op de verkiezingsdag. Voor meer informatie en updates, bezoek de officiële website er.aw of volg @consehoelectoralaruba op sociale media.

Urgente Aanpak van Overstromingen in Kwetsbare Wijken

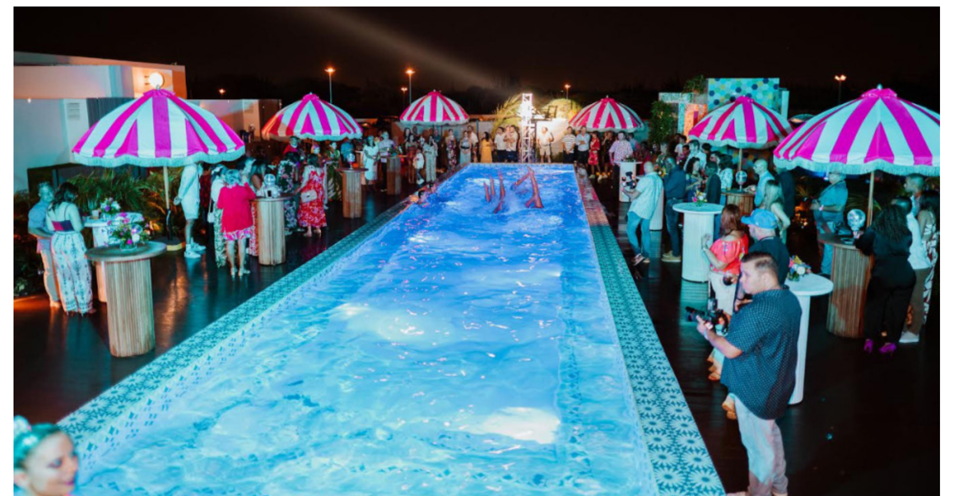
DE recente stortbuien hebben wederom de structurele problemen van de infrastructuur in wijken zoals Noord, Madiki, Pos Chikito en Zeewijk blootgelegd. Onvoldoende rioleringssystemen zorgen voor ernstige overstromingen die wegen, woningen en openbare ruimtes treffen, met risico's voor veiligheid en gezondheid. Ondanks eerdere investeringen, waaronder een project van 6 miljoen florin in Pos Chikito zijn de maatregelen vooral tijdelijk gebleken. Zonder een duurzame aanpak blijven deze gemeenschappen kwetsbaar voor hevige regenval en klimaatverandering. Essentiële oplossingen zijn onder meer de aanleg van moderne rioleringen, het verbieden van bouw in overstromingsgevoelige gebieden, het bevorderen van groenvoorzieningen en het bouwen van dammen en wateropslagsystemen. Daarnaast is een gespecialiseerde noodreactie op klimaatrampen cruciaal.
Het is urgent dat de overheid een proactieve en duurzame aanpak hanteert om de leefbaarheid en veiligheid van deze wijken te waarborgen en beter voorbereid te zijn op toekomstige klimaatgevaren.

Caribbean Mercantile Bank doneert aan Scubble Bubbles tijdens Aruba Open

CARIBBEAN Mercantile Bank (CMB) heeft een donatie van Afl. 10.000 overhandigd aan de stichting Scubble Bubbles tijdens de afsluiting van de Aruba Open Beach Tennistoernooi. Gedurende de week verkocht CMB promotionele artikelen vanuit een tent op het evenement, waarbij meer dan 500 items werden verkocht en bijna Afl. 2.000 werd opgehaald.
Om het totaalbedrag te completeren, droeg de bank zelf het resterende bedrag bij. De opbrengst wordt gebruikt om de activiteiten van Scubble Bubbles te ondersteunen, een stichting die jongeren opleidt om de koraalriffen en kustlijnen van Aruba schoon te houden.
Deze inzet draagt bij aan het behoud van de prachtige witte stranden van het eiland. CMB sprak haar dank uit aan de bezoekers van de Aruba Open die met hun aankopen dit initiatief hebben gesteund. De donatie benadrukt het belang van samenwerking voor natuurbehoud op Aruba.

Privada Stays:

Een Nieuwe Standaard voor Duurzaam Luxe Toerisme

ARUBA verwelkomt Privada Stays, een nieuw boutiquehotel dat duurzaamheid en luxe combineert. Tijdens de officiële opening prees minister van Toerisme Danguillaume Oduber het initiatief als een voorbeeld van de gewenste richting voor Arubaanse toerisme: duurzaam, innovatief en lokaal geworteld.

→→

Het hotel, exclusief voor volwassenen, biedt privézwembaden in elke suite en een volledig digitale, contactloze ervaring via een gebruiksvriendelijke app. Hiermee kunnen gasten alles regelen, van inchecken tot excursies boeken. Privada Stays streeft ernaar om tegen 2025 volledig CO2-neutraal te opereren met hernieuwbare energie en lokale samenwerkingen. Het initiatief is onderdeel van een bredere visie van de Lejuez Group om duurzaam toerisme in de Caribische regio te bevorderen. Naast luxe richt het hotel zich op authenticiteit met een digitale gids die gasten uitnodigt om de verborgen culturele schatten van Aruba te ontdekken. Privada Stays opent haar deuren in november 2024 en belooft een vernieuwend en inspirerend verblijf.

Luchthavens in het Nederlands Caribisch Gebied Verlagen Tarieven voor Regionale Reizen

DE Dutch Caribbean Cooperation of Airports (DCCA) kondigt een belangrijke stap aan om de Passenger Facility Charges (PFC) tussen de ABC-eilanden (Aruba, Bonaire, Curaçao) te verlagen naar $15 per passagier. Dit initiatief, onderdeel van het Joint Strategic Plan, richt zich op het verbeteren van regionale connectiviteit en het toegankelijker maken van reizen voor inwoners en bezoekers. De implementatie start gefaseerd: in januari 2025 voor Curaçao en Bonaire en in februari voor Aruba. Sint Maarten volgt later. De verlaging, ondersteund door luchtvaartmaatschappijen zoals Divi Divi Air, Z-air en Winair, zal directe impact hebben op populaire routes zoals Aruba-Curaçao.
DCCA verwacht dat deze maatregel niet alleen reizen betaalbaarder maakt, maar ook de regionale toerisme-industrie stimuleert, economische groei bevordert en culturele uitwisseling versterkt. Volgens Jonny Andersen, voorzitter van DCCA, is dit een belangrijke stap om de eilanden dichter bij elkaar te brengen en duurzame samenwerking in de regio te bevorderen.

Aruba Bank viert de Aankomst van Sinterklaas 2024

AFGELOPEN weekend vierde Aruba met groot enthousiasme de feestelijke aankomst van Sinterklaas, mede mogelijk gemaakt door Aruba Bank als trotse sponsor.
Het evenement begon bij de Toren van de Aruba Ports Authority (APA) en eindigde feestelijk bij de Renaissance Marketplace. Families genoten van een dag vol vrolijkheid, muziek en diverse activiteiten. Kinderen vermaakten zich met gratis attracties zoals Dino Jump, dansvoorstellingen, een zangshow en lekkernijen zoals popcorn en suikerspin.
Aruba Bank was vereerd om dit geliefde evenement te ondersteunen, waarmee ze bijdroegen aan het creëren van magische momenten voor de gemeenschap. De bank benadrukt met deze sponsoring haar toewijding aan het versterken van de Arubaanse tradities en het ondersteunen van sociale verbondenheid.

Prinses Juliana Luchthaven Gastheer van DCCA Conferentie over Duurzame Luchtvaart

DE Prinses Juliana Internationale Luchthaven op Sint Maarten organiseert op 18 en 19 november 2024 de derde jaarlijkse conferentie van de Dutch Caribbean Cooperation of Airports (DCCA). Deze bijeenkomst, met het thema “Flight to the Future,” richt zich op duurzame luchtvaart en samenwerking tussen de luchthavens van het Nederlands Caribisch gebied. Het evenement brengt leiders, stakeholders en experts samen om best practices te delen, innovatieve oplossingen te verkennen en de regionale luchtvaart verder te versterken. De conferentie biedt inspirerende presentaties, interactieve sessies en netwerkgelegenheden, zowel fysiek als virtueel toegankelijk.
Brian Mingo, CEO van PJIAE, benadrukt het belang van samenwerking voor de toekomst van luchtvaart in de regio. De agenda bevat bijdragen van lokale en internationale sprekers, gericht op interinsulaire connectiviteit en duurzaamheid.
Deze conferentie onderstreept de inzet van de DCCA om kennisdeling en innovatie te bevorderen binnen de luchtvaartsector in het Caribisch gebied. Voor meer informatie, bezoek www.dccaairports.com.

DMH Versterkt Supervisors van het Kinderbeschermingsbeleid

HET Departemento di Mucha y Hoben (DMH) organiseerde een trainingsdag voor 41 van de 56 Supervisors van het Kinderbeschermingsbeleid (CdP) op Aruba. Deze professionals zijn werkzaam in sociale diensten, justitie, onderwijs, gezondheidszorg en recreatie.
De dag bood verdieping over onderwerpen zoals “oudervervstoting” en juridische en gedragskwesties, gepresenteerd door lokale experts zoals psycholoog Johny Boekhoudt en panelleden Audrey Kan en Elvin Zara. Praktijkvoorbeelden van SKOA lieten zien hoe scholen effectief werken met de vijf stappen van het digitale Toolkit CdP. →→

DMH introduceerde ook plannen voor een digitaal expertisecentrum, gebaseerd op de samenwerking met LVAK Nederland, dat in twaalf jaar groeide van 40 naar 3.000 functionarissen.

De trainingsdag onderstreept DMH's inzet voor professionele ontwikkeling en veiligheid van kinderen. Door de empowerment van deze Supervisors blijft Aruba werken aan een betere bescherming voor haar jeugd.

"Ban Papia Inclusion" Bereidt zich voor op Verkiezingsevenement

HET organisatiecomité van het evenement "Ban Papia Inclusion pa Eleccion 2024," georganiseerd door Fundacion Autismo Aruba, heeft de voorbereidingen afgerond. Op zondag 24 november 2024 om 10:00 uur zullen politieke partijen vragen beantwoorden over inclusie, gebaseerd op nationale enquêtes uit 2019 en 2020, en het recente WHO/Unicef-rapport Global Report on Children With Developmental Disabilities.

De vragen belichten de uitdagingen van neurodivergente personen, kinderen met ontwikkelingsstoornissen en hun families. Fundacion Autismo Aruba benadrukt het belang van realistische en goed geïnformeerde antwoorden die aansluiten op de behoeften van deze groepen.

De vragenlijst is opgesteld in samenwerking met belanghebbenden en is bedoeld om mogelijke oplossingen te bespreken. Het evenement zal live worden uitgezonden op de sociale mediakanalen van de stichting, met als doel inclusie en bewustwording centraal te stellen in de aanloop naar de verkiezingen van 2024.

HOH Deelt Belangrijke Zorgcijfers van Oktober 2024

HET Horacio Oduber Hospital (HOH) heeft zijn zorgstatistieken voor oktober 2024 gedeeld, waarmee inzicht wordt gegeven in de maandelijkse zorgverlening. In oktober werden 878 patiënten opgenomen, iets meer dan in september (860). Van deze opnames was 30,8% gepland, met een gemiddelde verblijfsduur van 4,3 dagen. De bedbezetting daalde naar 83,5%, vergeleken met 87,8% in september.

De Spoedeisende Hulp behandelde 2686 patiënten, waarvan 38,7% reguliere huisartsenzorg nodig had. In oktober werden 81 baby's geboren (45 meisjes, 36 jongens) en ontving de bloedbank 188 donaties.

HOH-specialisten voerden 7895 consulten uit, 421 meer dan in september, en de afdeling Radiologie verrichtte 4333 onderzoeken. Daarnaast bezochten 14.790 personen het laboratorium voor diagnostische tests.

Het ziekenhuis dankt zijn 1200 medewerkers voor hun inzet en benadrukt zijn toewijding aan hoogwaardige zorg voor de Arubaanse gemeenschap. HOH blijft een baken van zorg en toewijding op het eiland.

Aruba Versterkt Cruise Toerisme tijdens FCCA Conferentie 2024

ARUBA nam onlangs deel aan de jaarlijkse Florida-Caribbean Cruise Association (FCCA) conferentie 2024, georganiseerd op Sint Maarten. Deze conferentie biedt een unieke kans voor bestemmingen om samen te werken met toonaangevende cruise-executives en de toekomst van het cruise-toerisme te bespreken. De Arubaanse delegatie bestond uit vertegenwoordigers van Aruba Tourism Authority (A.T.A.) en Aruba Ports Authority (APA), waaronder CEO Marc Figaroa en Cruise Manager Monica Bos. Tijdens strategische vergaderingen werden Arubaanse unieke toeristische aanbiedingen en groeistrategieën voor luxe cruises gepresenteerd.

Met meer dan 940 persoonlijke ontmoetingen, een stijging van 34% ten opzichte van 2023, stond de conferentie in het teken van netwerken, het verbeteren van gastbelevingen en het ontwikkelen van duurzame toerismepraktijken. Nieuwe initiatieven, zoals het exclusieve "Presidents Dinner," bevorderden directe samenwerking tussen cruisebedrijven en bestemmingen. Aruba blijft zich inzetten om zichzelf te positioneren als een aantrekkelijke en duurzame cruisedestinatie in het Caribisch gebied, met als doel langdurige voordelen voor de toerismesector.

Gratis Workshop:

Bouw Veerkrachtige Merken met IDEA

HET Departamento di Asuntonan Economico, Comercio y Industria (DEACI), via haar unit Iniciativa pa Desaroyo pa Empresa Arubano (IDEA), organiseert op 22 november 2024 de workshop Building Resilient Brands:

→→

Strategic Communication, Public Relations and Sustainable in Action. Deze gratis sessie is bedoeld voor zowel startende als bestaande ondernemers.
De workshop wordt geleid door marketingexpert Ghislaine de Windt-Kemmerling van Tierra del Sol Resort & Golf, die strategische communicatie en public relations behandelt. Dae Herreira, specialist in duurzaamheid bij Iberostar, deelt praktische tips om duurzaamheid te integreren in bedrijven. De workshop vindt plaats van 9:30 tot 12:00 uur in de Sun Plaza Building, 2e verdieping, kamer 25. Registratie is verplicht via Eventbrite: https://WorkshopIDEAnov2024.eventbrite.nl.
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met IDEA via 521-2400 of 521-2439, of hun website bezoeken: www.idea.aw. Laat uw zakelijke ideeën werkelijkheid worden met de ondersteuning van IDEA!

---

90 Jaar Geloof en Gemeenschap:

Jubileum van de Kerk in Piedra Plat

OP 24 november 2024 viert de gemeenschap van Piedra Plat een bijzondere mijlpaal: het 90-jarig jubileum van hun kerk. Deze herdenking markeert negen decennia van geloof, veerkracht en gemeenschapszin, en herinnert aan het eerste dienst in 1934 na de heropbouw van de kerk, die werd verwoest door een storm.
De kerk staat symbool voor de eenheid en vastberadenheid van Piedra Plat. Gedurende generaties heeft het gebouw niet alleen spirituele, maar ook sociale en culturele waarde geleverd, als locatie voor doopfeesten, bruiloften en herdenkingen.
Het jubileum wordt gevierd met speciale missen, muzikale optredens en activiteiten zoals een gebedsavond (22 november), een ochtendwandeling met ontbijt (23 november) en feestelijke kerkdiensten in het Nederlands en Papiaments (24 november).
Dit 90-jarig jubileum is niet alleen een eerbetoon aan het verleden, maar ook een belofte om de gemeenschap te blijven versterken en de traditie van geloof en hoop levend te houden.

---

131 viert 25 jaar steun aan Aruba's jeugd

SINDS 20 november 1999 biedt hulplijn 131 emotionele steun, informatie en advies aan kinderen en jongeren op Aruba. Wat begon als een lokaal initiatief groeide uit tot een professioneel netwerk, met jaarlijks gemiddeld 13.000 contacten via telefoon, e-mail en chat.
De dienst werd opgericht om jongeren die na school alleen thuis waren een luisterend oor te bieden. Naast een gesprekspartner fungeert 131 als vangnet voor jongeren die worstelen met verdriet, angst of boosheid. De organisatie baseert zich op het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind, met speciale aandacht voor de rechten van kinderen om hun mening te uiten (artikelen 12 en 13).
Met 40 opgeleide mentoren en steun van lokale en internationale partners zoals Setar en Rotary Club of Aruba, blijft 131 een cruciale rol spelen in het welzijn van de jeugd. 131 is klaar voor de toekomst en blijft beschikbaar voor de volgende generatie.

Aanzienlijke Regenval Vult Waterreservoirs in Noord en Omgeving

RECENTE stortbuien hebben in delen van Aruba gezorgd voor een broodnodige aanvulling van waterreservoirs. Vooral gebieden in Noord, Tanki Flip, en Tanki Leendert hebben veel regen opgevangen, terwijl andere delen van het eiland, zoals San Nicolas, minder regen ervoeren.
Reservoirs zoals Dam Noord en Dam Tanki Flip zijn bijna vol, terwijl andere, zoals Rooibosal en Sabina, nog ruimte hebben voor extra water. De regen biedt verlichting voor lokale landbouwers, die nu minder afhankelijk zijn van leidingwater voor hun gewassen, wat helpt om kosten te verlagen.
Het Departement van Landbouw, Veeteelt en Visserij (Santa Rosa) heeft de reservoirs geïnspecteerd en blijft water beschikbaar stellen voor agrarisch gebruik. Santa Rosa moedigt boeren aan om regenwater efficiënt te verzamelen en correct te gebruiken.
Met nog regen in het vooruitzicht hopen lokale boeren dat de resterende reservoirs volledig gevuld worden, wat een verdere boost zal geven aan de landbouwproductie.

Herstel van de Verlaten CITGO Raffinaderij:

Milieu-uitdaging en Toekomstperspectief

DE verlaten CITGO raffinaderij op Aruba, ooit een economische pijler, vormt nu een ernstige milieuproblematiek. Na decennia van operaties heeft de locatie te kampen met vervuiling van bodem en water. Een controversiële schuldkwijtschelding van $300 miljoen heeft CITGO vrijgesteld van schoonmaakverantwoordelijkheden, wat vragen oproept over transparantie en financiële prioriteiten.
De schoonmaak, geschat op minimaal vijf jaar, begint met een grondige analyse van de vervuiling, waaronder olieafval en zware metalen. Maatregelen zoals het stabiliseren van de site en het opruimen van gevaarlijk afval zijn →→

cruciaal om verdere schade te voorkomen.
Naast milieumaatregelen vereist de situatie een diepgaand onderzoek naar de financiële beslissingen rond de kwijtschelding. Transparantie en verantwoording zijn essentieel om toekomstige herstelacties effectief te financieren.
Met duurzame planning en internationale samenwerking kan Aruba de site transformeren van een milieulast tot een model van ecologische hernieuwing, waarmee het een toewijding toont aan zowel de gemeenschap als het milieu.

A.T.A. Inspireert Jongeren met Tweede Editie "Voices of Tourism"

ARUBA Tourism Authority (A.T.A.) organiseerde de tweede editie van Voices of Tourism, een inspirerende conferentie gericht op studenten van E.P.B., E.P.I. en de Universiteit van Aruba. Dit evenement, gehouden op 20 en 21 november in het Renaissance Convention Center, stimuleert passie en betrokkenheid bij de toekomstige leiders in de toerismesector.
De keynote speaker was de internationale spreker Trent Shelton, wiens boodschap "It All Starts With You" studenten aanmoedigde om hun potentieel en persoonlijke groei te

ontdekken. Hij deelde inzichten vanuit zijn eigen ervaringen en motiveerde jongeren om hun doelen en innerlijke kracht te bereiken. De conferentie omvatte motiverende toespraken van Trent Shelton en A.T.A.'s CEO, Ronella Croes, die persoonlijke verhalen en praktische adviezen deelden.

Studenten ontvingen boeken en T-shirts, en deelden hun dagelijkse uitdagingen en inzichten uit de sessies. A.T.A. bedankt alle deelnemers en benadrukt het belang van dergelijke platforms om Aruba's jeugd te inspireren en te ondersteunen in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Trending • NL

Breed Verzet tegen Compromis Zero-Emissiezones

HET voorstel van staatssecretaris Chris Jansen (Milieu) om emissiezones in stadscentra soepeler in te voeren, stuit op breed verzet van gemeenten en de Tweede Kamer. Jansen stelde voor om het schoonste type dieselbusjes tot 2029 toe te staan en een boetevrije periode van één jaar in te stellen. Hiermee wilde hij ondernemers meer tijd geven om over te stappen op emissievrije bedrijfsvoertuigen.
Veertien gemeenten, waaronder Leiden en Den Haag, verwerpen het plan. Zij houden vast aan hun eigen plannen en beschuldigen Jansen van onrealistische eisen. Regeringspartij VVD noemt het voorstel "onvoldoende" en vraagt om landelijke garanties dat ondernemers niet vroegtijdig beboet worden.
Ondanks de kritiek blijft Jansen vasthouden aan zijn voorstel en benadrukt hij het belang van verduurzaming op een haalbaar tempo voor ondernemers. Gesprekken over de boetevrije periode duren voort, maar gemeenten lijken hun strenge koers te handhaven. De situatie blijft onopgelost.

Gedoogbeleid voor import

Noodmaatregelen tegen medicijnentekort

MINISTER Fleur Agema (Volksgezondheid) heeft noodmaatregelen aangekondigd om het medicijnentekort in Nederland te verlichten. Deze aankondiging volgt op een uitspraak van de Raad van State, die striktere regels voor de import van medicijnen voorschrijft. Voortaan mogen geneesmiddelen alleen worden geïmporteerd als artsen per patiënt toestemming vragen en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) elk verzoek apart beoordeelt.
De maatregel veroorzaakte onrust bij artsen en patiënten, gezien de al bestaande tekorten. Meer dan de helft van de medicijngebruikers had afgelopen jaar te maken met leveringsproblemen. De nieuwe regels kunnen leiden tot administratieve druk en vertragingen in de zorg.
Om acute problemen te voorkomen, heeft Agema de IGJ opdracht gegeven tijdelijk geen boetes uit te delen bij import zonder toestemming. Tegelijk werkt ze aan nieuwe wetgeving om de situatie structureel te verbeteren. In afwachting hiervan blijft een gedoogbeleid van kracht.

Kabinet Richt Taskforce Op tegen Antisemitisme

HET kabinet lanceert een speciale Taskforce Bestrijding Antisemitisme, gericht op het verbeteren van de veiligheid van Joodse gemeenschappen op korte termijn. Dit initiatief maakt deel uit van de gepresenteerde Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030.
De werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van ministeries, burgemeesters en maatschappelijke partijen, zal concrete maatregelen voorstellen. Voorbeelden zijn het weren van antisemitische sprekers op hogescholen en het verbeteren van de veiligheid bij demonstraties en evenementen. De taskforce werkt parallel aan de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding, die zich richt op langetermijndoelen.
Daarnaast onderzoekt het kabinet strengere maatregelen, zoals het inzetten van snelrecht en het uitbreiden van de mogelijkheden om het Nederlanderschap in te trekken na ernstige discriminatoire misdrijven. Vanaf 2025 wordt structureel 4,5 miljoen euro beschikbaar gesteld.
De gewelddadige gebeurtenissen rond de Ajax-Maccabi Tel Aviv-wedstrijd hebben de urgentie van dit beleid vergroot. Het kabinet wil met deze aanpak antisemitisme minimaliseren.

Uitkeringsfouten UWV Raken Tienduizenden Mensen

TUSSEN de 25.000 en 50.000 mensen zijn getroffen door foutieve berekeningen van WIA-uitkeringen door uitkeringsinstantie UWV. Minister Eddy van Hijum (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) noemt de situatie „buitengewoon vervelend" en benadrukt de omvang van het probleem.
Volgens het UWV zijn de fouten jarenlang gemaakt, waarbij in de helft van de gevallen te veel en →→

in de andere helft te weinig is uitgekeerd. Het is echter onzeker bij wie de fouten precies zijn gemaakt. Dit vereist een tijdrovende situatie-analyse, aldus de minister.
Van Hijum belooft een zorgvuldige herstelaanpak en verwacht begin volgend jaar meer duidelijkheid over compensatie voor de benadeelden. Tegelijkertijd pleit hij voor een vereenvoudiging van het WIA-stelsel, dat volgens hem onuitvoerbaar is geworden. Eerdere aanbevelingen voor hervormingen worden overwogen, maar de implementatie daarvan zal tijd en aanzienlijke kosten vergen.

Oranje Treft Spanje in Kwartfinales Nations League

HET Nederlands elftal speelt in de kwartfinales van de Nations League tegen Europees kampioen Spanje. Dit bepaalde de loting in Nyon, Zwitserland. Nederland begint het tweeluik op 20 maart met een thuiswedstrijd, gevolgd door de return in Spanje op 23 maart. De winnaar plaatst zich voor de halve finales in juni, waar Frankrijk of Kroatië de tegenstander zal zijn.
Spanje, derde op de FIFA-wereldranglijst, geldt als een zware tegenstander. Het team won afgelopen zomer het EK en versloeg Kroatië in de vorige Nations League-finale na strafschoppen. Voor Nederland, dat als tweede eindigde in zijn poule achter Duitsland, wordt dit een grote uitdaging.
Historisch gezien zijn wedstrijden tussen Nederland en Spanje vaak memorabel, zoals de 5-1 zege van Oranje op het WK 2014. Bondscoach Ronald Koeman en Frenkie de Jong hebben bovendien een speciale band met Spanje via hun connecties met FC Barcelona. Nederland mikt op een nieuwe mijlpaal in de prestigieuze competitie.

Verplichte Vertrouwenspersonen en Veiligheidsmonitoring op Scholen

DE ministerraad heeft ingestemd met het wetsvoorstel Vrij en Veilig Onderwijs, dat scholen verplicht om twee vertrouwenspersonen aan te stellen. Staatssecretaris Mariëlle Paul (Funderend Onderwijs en Emancipatie) wil hiermee de sociale veiligheid op basisscholen en middelbare scholen vergroten. Het streven is dat de wet in augustus 2026 in werking treedt.
Het wetsvoorstel beoogt beter zicht op pestgedrag en andere vormen van onveiligheid, zoals discriminatie of sociale uitsluiting. Scholen moeten voortaan incidenten registreren en ernstige voorvallen melden bij de Inspectie van het Onderwijs. Daarnaast wordt het verplicht om regelmatig de veiligheid van zowel leerlingen als personeel te monitoren.
Elke school moet zowel een interne als externe vertrouwenspersoon aanstellen. Volgens Paul is het cruciaal om problemen vroegtijdig aan te pakken: “Een veilige school is essentieel voor leerlingen en personeel.”
Het wetsvoorstel gaat nu naar de Raad van State voor advies voordat het verder wordt behandeld in de Tweede en Eerste Kamer.

Premier Schoof:

‘Geen woorden terug, maar nuance belangrijk’

PREMIER Dick Schoof heeft verduidelijkt dat zijn uitspraken over een integratieprobleem in Nederland niet bedoeld waren om groepen mensen met een migratieachtergrond te generaliseren. “Mijn stevige woorden waren specifiek gericht aan jongeren die regels negeren en zich niet laten corrigeren,” zei hij. Tegelijk benadrukte de premier dat hij “geen enkel woord” terugneemt en zich blijft inzetten tegen antisemitisme, racisme en discriminatie.
De premier reageerde op kritiek, onder andere van Kamerlid Esmah Lahlah (GL-PvdA), die stelde dat hij een hele groep stigmatiseerde. Schoof erkende dat er een “misverstand” is ontstaan, maar vond het belangrijk om zijn boodschap opnieuw te nuanceren.
De uitspraken volgden na geweldadigheden in Amsterdam op 7 november, waarbij jongeren met een migratieachtergrond betrokken waren. Het incident leidde tot spanningen binnen het kabinet,

→→

maar deze werden na intensief overleg bezworen. Schoof benadrukte het belang van een gezamenlijke aanpak tegen maatschappelijke verdeeldheid.

Toename Russische Schepen Voor Nederlandse Kust Verhoogt Veiligheidszorgen

DE Nederlandse marine begeleidde in twee maanden tijd negen Russische schepen langs de kust, een opvallende stijging. Het totale aantal begeleidingen van Russische schepen komt dit jaar op zestien, een significante toename vergeleken met elf in 2023. Volgens defensie-experts is spionage waarschijnlijk, waarbij de infrastructuur op de Noordzeebodem, zoals kabels en windparken, het doel kan zijn. Het internationale recht van vrije doorvaart beperkt Nederland in het weren van Russische schepen buiten de 12 zeemijl-grens. De marine houdt daarom verdachte schepen nauwlettend in de gaten, vaak met marineschepen, vliegtuigen of helikopters.

De Nederlandse regering investeert fors in de beveiliging van de Noordzee. In juni werd 41 miljoen euro gereserveerd voor betere bescherming van de infrastructuur. Nieuwe ondersteuningsschepen worden in 2026 verwacht, terwijl particuliere bedrijven tijdelijk helpen bij monitoring. Experts waarschuwen dat deze activiteiten deel uitmaken van hybride oorlogsvoering door Rusland in reactie op westerse steun aan Oekraïne.

Ophef over Klimaatsteunvoorstel Rijke Landen op Top in Bakoe

TIJDENS de klimaattop in Bakoe hebben rijke landen een voorstel gedaan om klimaatsteun aan arme landen te verhogen van 100 naar 250 miljard dollar per jaar, met invoering vanaf 2035. Het plan omvat zowel leningen als private investeringen, wat scherpe kritiek uitlokt bij ontwikkelingslanden en milieuorganisaties. Zij eisen veel hogere bedragen tussen de 440 en 900 miljard dollar, volledig via giften of goedkope leningen.

Ali Mohamed, hoofdonderhandelaar voor Afrikaanse landen, noemt het voorstel "totaal onacceptabel", terwijl Panama's vertegenwoordiger Juan Carlos Monterrey Gómez het "schandalig en meedogenloos" noemt. Milieuorganisaties wijzen erop dat het voorstel niet voldoet aan de afspraken van het Parijsakkoord en zelfs achteruitgang betekent.

Ook het bredere financiële doel van 1,3 biljoen dollar stuit op kritiek, omdat het afhankelijk is van niet-bindende private investeringen. De voorzitter van de top geeft aan dat het voorstel niet definitief is en verdere onderhandelingen nodig zijn om consensus te bereiken.

Koopwoningen in Oktober 11,5% Duurder dan Vorig Jaar

IN oktober 2024 lagen de prijzen van bestaande koopwoningen gemiddeld 11,5% hoger dan een jaar eerder, volgens cijfers van het CBS en het Kadaster. Dit is de sterkste stijging in ruim twee jaar. Ten opzichte van september 2024 stegen de prijzen met 0,8%.

Sinds juni 2023 stijgen de prijzen van koopwoningen weer, na een eerdere daling vanaf de piek in juli 2022. In oktober lagen de prijzen 7,4% hoger dan die piek. Het Kadaster registreerde in oktober 18.131 woningtransacties, een stijging van 15,4% ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar. De gemiddelde transactieprijs bedroeg 467.355 euro.

Deze ontwikkelingen weerspiegelen een hernieuwde dynamiek op de woningmarkt, met stijgende prijzen en meer transacties. De cijfers zijn gebaseerd op de prijsindex bestaande koopwoningen, die kwaliteitsverschillen tussen woningen corrigeert, en markeren een voortzetting van de heropleving in de Nederlandse huizenmarkt.

Meer Leerlingen met Buitenlandse Herkomst naar Havo of Vwo

STEEDS meer leerlingen met een buitenlandse herkomst krijgen een havo- of vwo-advies in groep 8, zo blijkt uit de CBS-rapportage Integratie en Samenleven 2024. In het schooljaar 2022/'23 ontving 49% van de leerlingen met twee in het buitenland geboren ouders een havo- of vwo-advies, een stijging ten opzichte van 38% in 2011/'12. Voor leerlingen die zelf in het buitenland zijn geboren, steeg dit aandeel van 47% naar 51%.

Ook op het voortgezet onderwijs volgen meer leerlingen met een migratieachtergrond deze niveaus. Bij de tweede generatie nam het aandeel op havo of vwo toe van 30% in 2011/'12 naar 41% in 2023/'24.

Het slagingspercentage in havo en vwo daalde echter sinds de coronacrisis, vooral onder leerlingen van Turkse, Marokkaanse en Surinaamse herkomst. →→

Dit percentage ligt voor deze groepen onder het landelijke gemiddelde van 86%, wat deels wordt toegeschreven aan strengere examenregels na de pandemie.

LUMC Onderzoekt Mogelijk Gebruik van Medewerkerzaad in Spermabank

HET Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) onderzoekt of zaad van medewerkers van zijn voormalige spermabank is gebruikt bij inseminaties. Deze bank was actief tussen 1977 en 2004. Aanleiding is een recente melding van een donor, die over informatie beschikt die op mogelijk misbruik wijst.

Eerder deze week publiceerde het LUMC een rapport waarin onregelmatigheden in de spermabankpraktijken werden blootgelegd. Hieruit bleek onder andere dat 440 via de bank verwekte personen meer dan 25 halfbroers of -zussen hebben, een aantal dat de wettelijke limiet overschrijdt. Dit vergroot het risico op onbewuste relaties tussen verwanten.

Martin Schalij, lid van de raad van bestuur, noemt de nieuwe melding "schokkend" en erkent de impact op betrokkenen. Het ziekenhuis heeft aangekondigd het incident grondig te onderzoeken en benadrukt het belang van transparantie en zorgvuldigheid bij de afhandeling van deze kwestie. Het onderzoek zal zich richten op het waarborgen van ethische normen in reproductieve zorg.

Staatssecretaris Coenradie Deelt Persoonlijk Verhaal over Aanranding in Kamerdebat

STAATSSECRETARIS Ingrid Coenradie (Justitie en Veiligheid, PVV) deelde tijdens een debat over de justitiebegroting haar persoonlijke ervaringen met aanranding. Coenradie vertelde hoe zij op 13- en 18-jarige leeftijd slachtoffer werd van zedendelicten. Hoewel ze bij de tweede aanranding aangifte deed, gingen de daders vrijuit door gebrek aan getuigen. "De wereld draaide door, maar ik ben voor de eeuwigheid veranderd," zei ze.

Haar openhartigheid maakte diepe indruk op Kamerleden en leidde tot veel steunreacties vanuit binnen- en buitenland. Coenradie benadrukte dat het delen van haar verhaal bedoeld is om taboes en schaamte rondom zedendelicten te doorbreken: "Als ik mijn mond open durf te trekken, kan ik anderen laten zien dat ze zich niet hoeven te schamen."

Als staatssecretaris zet Coenradie zich in voor de bestrijding van zedendelicten en femicide, waarbij haar persoonlijke ervaringen haar volgens Kamerleden extra geschikt maken voor deze taak.

Sports • NL

Nederlandse Schaatsers Bereiden Zich Voor op Spannend Seizoen

HET schaatsseizoen 2024-2025 staat op het punt van beginnen, en Nederlandse atleten maken zich op voor een reeks uitdagende wedstrijden. Met een rijke traditie in het schaatsen is Nederland klaar om opnieuw te schitteren op het internationale toneel.

Belangrijke Wedstrijden op de Kalender

De schaatskalender voor dit seizoen is goed gevuld. Het seizoen begint met de World Cup-wedstrijden, gevolgd door het Europees Kampioenschap Afstanden in januari. Het hoogtepunt is het Wereldkampioenschap Afstanden, waar de Nederlandse schaatsers traditioneel sterk presteren.

Nieuwe Talenten en Doorbraken

Dit seizoen zijn er enkele opvallende nieuwe talenten die hun opwachting maken. Tijmen Snel zorgde onlangs voor een verrassing door de 1.500 meter te winnen tijdens het World Cup-kwalificatietoernooi. Zijn indrukwekkende prestatie heeft de aandacht getrokken en maakt hem een rijzende ster om in de gaten te houden.

Ervaren Krachten en Terugkeer van Kampioenen

Naast de opkomst van nieuw talent zijn er ook gevestigde namen die hun rentree maken. Sjinkie Knegt, bekend om zijn successen in het shorttrack, heeft aangegeven trek te hebben in meer marathons en is van plan zijn horizon te verbreden.

Focus op Teamdynamiek en Samenwerking

De Nederlandse schaatsploegen leggen dit seizoen extra nadruk op teamdynamiek en samenwerking. Met het oog op de ploegenachtervolging en team sprint-evenementen wordt er intensief getraind om de teamcohesie te versterken en gezamenlijke successen te behalen.

Vooruitzichten en Verwachtingen

Met een mix van ervaren kampioenen en opkomende talenten zijn de verwachtingen hooggespannen. De Nederlandse schaatsers zijn vastberaden om hun dominantie op het ijs voort te zetten en nieuwe records te vestigen. Fans kunnen zich verheugen op een seizoen vol spannende races en

indrukwekkende prestaties.

Het belooft een enerverend schaatsseizoen te worden, waarin Nederland wederom zijn stempel hoopt te drukken op de internationale schaatswereld.

Sifan Hassan:

Van Vluchteling tot Olympisch Kampioene

SIFAN Hassan, geboren op 1 januari 1993 in Adama, Ethiopië, heeft een opmerkelijke reis afgelegd van vluchteling tot een van de meest veelzijdige en succesvolle atleten ter wereld. Op 15-jarige leeftijd ontvluchtte ze haar geboorteland en arriveerde in 2008 als asielzoeker in Nederland. Hier begon ze haar nieuwe leven, aanvankelijk met de ambitie om verpleegkundige te worden. Al snel ontdekte ze haar uitzonderlijke talent voor hardlopen, wat haar leven een onverwachte wending gaf.

Doorbraak in de Atletiek

Hassan's atletische carrière nam een vlucht toen ze in 2013 de Nederlandse nationaliteit verkreeg. Ze begon te trainen bij het atletiekcentrum op Papendal en maakte indruk met haar prestaties op de middellange en lange afstanden. Haar eerste grote successen kwamen in 2014, toen ze goud won op de 1500 meter tijdens de Europese Kampioenschappen in Zürich en zilver op de 5000 meter. Deze prestaties markeerden het begin van een indrukwekkende reeks overwinningen.

Olympische Triomfen

Tijdens de Olympische Spelen van Tokio in 2021 schreef Hassan geschiedenis door goud te winnen op zowel de 5000 als de 10.000 meter, en brons op de 1500 meter. Deze prestatie maakte haar de eerste atlete die medailles behaalde op deze drie afstanden tijdens dezelfde Olympische Spelen. Haar vermogen om te excelleren op zowel middellange als lange afstanden benadrukt haar uitzonderlijke veelzijdigheid en uithoudingsvermogen.

Marathon Debuut en Verdere Successen

In april 2023 maakte Hassan haar debuut op de marathon tijdens de London Marathon. Ondanks beperkte voorbereiding en vasten tijdens de Ramadan, won ze de race in een indrukwekkende tijd van 2 uur, 18 minuten en 33 seconden. Deze overwinning onderstreepte haar vermogen om te presteren onder uitdagende omstandigheden en haar potentieel in de langeafstandsatletiek.

Invloed en Inspiratie

Hassan's reis van vluchteling tot wereldkampioene dient als inspiratie voor velen. Haar verhaal benadrukt de kracht van doorzettingsvermogen en de mogelijkheid om obstakels te overwinnen. Ze heeft niet alleen bijgedragen aan de Nederlandse atletiek, maar ook wereldwijd indruk gemaakt met haar prestaties en vastberadenheid.

Toekomstige Ambities

Met haar blik gericht op de toekomst, blijft Hassan streven naar nieuwe doelen. Ze heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn in het verbeteren van haar marathonprestaties en het verleggen van haar grenzen in verschillende disciplines. Haar toewijding aan de sport en haar vermogen om te excelleren op meerdere afstanden maken haar tot een unieke en bewonderde atlete in de wereld van de atletiek.

Sifan Hassan's verhaal is er een van moed, vastberadenheid en uitzonderlijk talent. Haar prestaties hebben haar niet alleen in de schijnwerpers geplaatst, maar ook gediend als inspiratie voor velen die streven naar het overwinnen van uitdagingen en het nastreven van hun dromen.

Formule 1 in Las Vegas:

Spannende Titelstrijd en Unieke Nachtelijke Race

DE Formule 1 keert dit weekend terug voor de langverwachte Grand Prix van Las Vegas, een race die niet alleen het kampioenschap kan beslissen, maar ook een unieke uitdaging biedt.

Terwijl Max Verstappen dicht bij zijn vierde opeenvolgende wereldtitel staat, wordt zijn weekend bemoeilijkt door een onverwachte tegenslag: Red Bull heeft per ongeluk de verkeerde achtervleugel meegenomen. Dit kan gevolgen hebben voor zijn prestaties op het iconische Las Vegas Strip Circuit.

Verstappen op de Rand van de Titel

Met een comfortabele voorsprong van 62 punten op Lando Norris, kan Verstappen de titel veiligstellen door te winnen, ongeacht Norris' positie. Zelfs een tweede plaats kan volstaan, zolang Norris niet wint. Toch is niets vanzelfsprekend op dit nieuwe stratencircuit, waar onvoorspelbaarheid en technische uitdagingen de norm zijn.

De Onverwachte Achtervleugelfout

De verkeerde achtervleugel, die minder geschikt is voor de lange rechte stukken van het Las Vegas Strip Circuit, kan invloed hebben op de topsnelheid en stabiliteit van de Red Bull-auto. Dit vormt een extra uitdaging voor Verstappen, vooral gezien de specifieke kenmerken van het circuit, zoals de mix van scherpe bochten en lange rechte stukken.

Een Nieuw Stratencircuit

Het Las Vegas Strip Circuit is een spectaculaire toevoeging aan de F1-kalender, met een lengte van 6,12 kilometer en een route langs iconische bezienswaardigheden. De nachtrace brengt unieke omstandigheden met zich mee, waaronder koele temperaturen die grip en bandenstrategieën beïnvloeden. Teams moeten flexibel zijn om met deze variabelen om te gaan.

Red Bull's Reputatie op het Spel

Ondanks de vleugelkwestie heeft Red Bull in het verleden bewezen dat het kan presteren onder druk. Verstappen heeft de reputatie om zelfs in moeilijke omstandigheden te excelleren. Het team zal ongetwijfeld alternatieve strategieën ontwikkelen om de impact te minimaliseren en competitief te blijven.

Brede Strijd in het Kampioenschap

Naast Verstappens titelstrijd is er ook felle concurrentie om de overige podiumplaatsen. Coureurs zoals Charles Leclerc, Oscar Piastri en Carlos Sainz vechten om hun positie te verbeteren, wat extra spanning toevoegt aan de race.

Tijdschema en Weersverwachtingen

De kwalificatie en race vinden plaats in de nachtelijke uren, respectievelijk op zaterdag en zondag om 02:00 uur. Koele nachttemperaturen rond de 11°C maken bandenbeheer cruciaal.

De Grand Prix van Las Vegas belooft een weekend vol spektakel, strategische uitdagingen en mogelijk historische momenten. Voor Verstappen en Red Bull is het een test van veerkracht en aanpassingsvermogen. Kan Verstappen ondanks de vleugelproblemen en de unieke omstandigheden zijn vierde wereldtitel veiligstellen? De wereld kijkt mee naar wat een onvergetelijke race kan worden.

Now Playing

Wicked

Misunderstood because of her green skin, a young woman named Elphaba forges an unlikely but profound friendship with Glinda, a student with an unflinching desire for popularity. Following an encounter with the Wizard of Oz, their relationship soon reaches a crossroad as their lives begin to take very different paths.

Red One

When a villain kidnaps Santa Claus from the North Pole, an E.L.F. (Extremely Large and Formidable) operative joins forces with the world's most accomplished tracker to find him and save Christmas.

Get Fast

After a heist goes wrong, a thief and a troubled orphan must rescue his kidnapped partner from a ruthless drug lord and her charming hitman.

Gladiator II

Years after witnessing the death of Maximus at the hands of his uncle, Lucius must enter the Colosseum after the powerful emperors of Rome conquer his home. With rage in his heart and the future of the empire at stake, he looks to the past to find the strength and honor needed to return the glory of Rome to its people.

For Showtimes and Online Ticketing: www.caribbeancinemas.com

RECETA DI DIA

Heavenly White Cake

HEAVENLY White Cake ta un clasico di pastry, conoci pa su textura light, sabor delicado y apariencia impecablemente blanco. Ideal pa celebracion of simplemente pa consenti bo cu algo special, e bolo aki ta combina ingrediente simpel cu un toke di elegancia cu ta hacie iresistibel. Aki bo tin e receta pa prepar'e na cas y disfruta manera el a sali for di un panaderia.

Ingrediente

P'e bolo

2 ¾ cup (345 gram di hariña pa bolo
1 cuchara di baking powder
½ telep di salo
1 cup (230 gram) di manteca sin salo, riba temperatura ambiente
2 cup (400 gram) di sucu granula
5 blanco di webo
1 ½ telep di extracto di vanila
1 cup (240 ml) di volle melk
½ cup (120 ml) di sour cream

P'e glaze

1 cup (230 gram) di manteca sin salo, riba temperatura ambiente
4 cup (500 gram) di sucu fini (confectioners sugar)
2 telep di extracto di vanila
3-4 cuchara di lechi, ahusta segun e consistencia desea.

Instruccion

P'e bolo

1. Prepara e forno: Prekeinta e forno na 175 °C (350 °F) y hunta vet y hariña dos forma rondo di 23 cm (9 inch).

2. Mescla e ingredientenan seco: Sefta e hariña, e baking powder y e salo den un comchi. Pone un banda.

3. Bati e manteca y e sucu: Den un comchi grandi, bati e manteca y e sucu riba velocidad mediano te ora obtene un mescla light y sponzig, aproximadamente pa 3-4 minuut.

4. Agrega e blanco di webo: Agrega e blanco di webo, un pa un, batiendo bon despues di cada adicion. Agrega e extracto di vanila.

5. Agrega seco y likido: Basha pa beurt tiki tiki e mescla di hariña cu e lechi y e sour cream, cuminsando y cabando cu e hariña. Mescla te ora cu tur ta incorpora.

6. Horna: Parti e masa entre e dos formanan prepara y horna durante 25-30 minuut of te ora cu un sate stick hinca den e centro sali limpi. Lag'e fria den e formanan durante 10 minuut prome cu pas'e pa un reki p'e por fria completamente.

P'e glaze:

1. Prepara e glaze: Bati e manteca riba velocidad medio te ora cu e ta suave. Agrega e sucu fini, un cup alabes, bashando despues e lechi y despues e cup di sucu, te ora cu e cupnan caba y despues e extracto di vanila, te ora cu logra un textura cremoso y facil pa hunta.

2. Arma: Pone un capa di bolo riba un tayo, cubri'e cu e glaze y ripiti cu e di dos capa. Decora na bo gusto.

Disfruta di e bolo celestial aki cu lo haci cualkier ocasion un momento inolvidabel.

Fortaleza pa Famia

Nos tin gran beneficio ora nos ta confia den Dios

CONFIANSA den Dios ta bal mas cu tur cos, pasobra confiansa den Dios, ta siguridad pa nos bida, pasobra e palabra di Dios ta bisa cu bendiciona ta hende cu ta confia den Dios.
E ta yena nos cu alegria y aparta tur clase di tristesa for di nos bida, pasobra ta nos confiansa den Dios ta hiba nos na victoria den nos bida.

Hende por priminti hopi cos, cu como hende hopi biaha ta hala nos atencion, pasobra palabra bunita y promesa bunita ta sali for di boca di hende, pero nos no mester laga esey mishi cu e confiansa cu nos tin den Dios, pasobra palabra di hende ta keda palabra di hende y hende su palabra por cambia, pero Dios su palabra nunca lo cambia.

Dios ta priminti forsa y proteccion bisando na Josue: Ningun hende lo por para bo dilanti tur e dianan di bo bida, Mescos cu Mi tabata cu Moises asina lo Mi ta cu bo, lo Mi no faya bo, ni bandona bo (Josue 1:5).

Isaias 41:13 ta para skirbi: Pasobra Ami ta Señor bo Dios, kende ta sostene bo man drechi, Kende ta bisa bo, no tene miedo lo Mi yudabo.
Aki nan Dios ta demostra na nos cu nos por depende riba Dios tur momento, cu ora nos tin confiansa den Dios, Dios tin nos man drechi teni y nada por pasa nos pasobra si Dios ta cu nos ken contra nos?.

Esey ta nifica cu como creyentenan den Dios, nos mester aparta duda for di nos curason y wordo yena cu Spirito Santo y cu curashi tur momento di nos bida.

P'esey mescos Cristo Hesus ta bisa den Mateo 11:28: Bin cerca Mi tur cu ta cansa y carga y lo Mi duna boso sosiego. Ta solamente, Cristo por haci esey na nos, ta solamente Cristo Hesus por tuma nos carga, ningun hende por tuma nos carga. Cristo Hesus por tuma tur sorto di carga, pa evita cu nos ta cana cu stress, depresion y asina pone nos salud mental na peliger.

Den tur area di nos bida Hesus ta duna nos siguransa y confiansa den dj'E. Pasobra Cristo Hesus t'e caminda, e berdad y e bida, ningun hende no por yega cerca e Tata sino ta pa medio di Cristo Hesus.

Cristo Hesus ta bisa den Juan capitulo 14:1-4: No laga

boso curason bira intrankil. Kere den Dios, kere tambe den Mi, Den cas di mi Tata, tin hopi luga di biba, si no tabata asina, lo mi a bisa boso, pasobra Mi ta bay pa prepara un luga pa boso. Y ora Mi bay y prepara un luga pa boso. Lo mi bin atrobe y ricibi boso cerca Mi, pa caminda ami ta, boso tambe por ta y boso sa unda Mi ta bay y e caminda boso sa.

Nos sa cu den mundo tin hopi mentira, hopi falsedad, hopi hipocresia, hopi corupcion, hopi promesa falso, pero den Cristo Hesus nos tin confiansa y siguransa.

Cristo Hesus tabata sa di e temponan malo cu ta na caminda antes y cu awor a bira realidad den nos, bista, awor nos ta biba den tempo trabahoso, p'esey E a duna nos su palabra pa nos no tin miedo ora nos mira cosnan grave cuminsa tuma luga.

P'esey nos mester lanta nos yiunan den Cristo Hesus, pa nan tambe por tin e siguransa cu e man di Dios ta riba nan bida. Y pa nan por evita e amistad cu e sistema di mundo aki cu no ta cumbini.

Laga nos pone tur nos confiansa den Cristo Hesus, nos Señor y Dios.

Sinceramente, Pastoor Marcel Balootje

Santo di Dia

Un ehempel di fe y liderazgo cristian

Awe ta dia di San Clemente I

SAN Clemente I, tambe conoci como Clemente di Roma, ta wordo conmemora dia 23 di november como un di e prome papanan y un destacado lider di iglesia primitivo. Su legado a perdura como un ehempel di fe y dedicacion den tempo di persecucion.

Clemente tabata e di tres sucesor di San Pedro y a hunga un papel crucial den consolida e structura di Iglesia den su prome añanan. E ta wordo recorda principalmente pa su carta n'e Corintionan, un documento cu ta refleha su sabiduria pastoral y su profundo conocemento di e enseñansa di Cristo. Den e epistola aki, San Clemente a promove unidad y a exhorta e comunidad cristian pa supera e divisionnan interno, mustrando un liderazgo firme y compasivo.

E tradicion ta señala cu San Clemente a sufri martirio bao di emperador Trajano, kende a conden'e na exilio na Krim. Eynan, segun relato, el a wordo mara na un anker y benta na lama, convirtiendo e simbolo aki den un emblema asocia cu su bida y sacrificio.

Awe, San Clemente I ta venera como un santo cu a encamina e spirito di servicio y na perseverancia dilanti e adversidadnan. Su fiesta ta invita e fielnan na reflexiona riba e importancia di e unidad den e comunidad cristian y e fortaleza di fe. Su memoria ta wordo manteni bibo den iglesia dedica na su nomber y den e devocion di e creyentenan di henter mundo.

Gradicimento y Invitacion

Nos ta gradici tur famia, bisiña y conocirnan pa boso atencion brinda via yamadanan telefonico, email, whatsapp, facebook y otro medianan social pa cu fayecimento di nos Mai stima.

Carmen Ruiz-Blanquicet

miho conoci como Mai Carmencita.

Boso sosten ta hopi aprecia. Nos kier duna un danki tambe na Dr. Machiel Smid, Dr. Kelly, huis dokter, Zaalarts y staff di piso A4 pa nan atencion brinda na Mai durante su enfermedad.

Alavez nos ta invita famia, bisiña y conocirnan pa acompaña nos na 3 santo sacrificio di misa riba dianan dialuna 25 di november, diaranson 27 di november y diabierna 29 di november, 2024 na misa Santa Anna na Noord pa 6:30 pm, pa reza pa descanso di nos Mai stima. Boso presencia lo ta altamente aprecia.

"No tene miedo, pasobra mi ta cu bo. No sea ansha, pasobra mi ta bo Dios. Lo mi fortalese bo; si, lo mi yuda bo. Lo mi tene bo duro cu mi man drechi, si, cu mi man cu ta hasi loke ta husto."
- Isaias 41:10

Ta anuncia fayecimento di:

Angelique "Iki" Filomena Dania-Maduro

Naci: 22-07-1980 - Fayece:18-11-2024

Na nomber di su casa:
David Danilo Dania

Na nomber di su mayornan:
Carla & Aparicio Werleman
Fransisco Maduro & Nancy Pérez

Na nomber di su rumanan:
Fransjesca Maduro & Giovanny Geerman
François Maduro & Rose-Ann Willems

Welo y welanan:
†Jan Alberto Werleman & †Stefanita Werleman-Franken
†Clemencia Werleman
†Vicente Maduro

Sobrina y sobrino:
Jillvienne Vingal & Brandon Boekhoudt y famia
Giovanny Jr. Geerman
Giovean Geerman
Francenne Geerman
Absalon Maduro
Francella Maduro

Na nomber di su tanta y omo nan:
Bettie Werleman & famia
†Filomena Werleman
Maximo & Chela Werleman-Briezen & famia
Rita & Ady Dijkhoff-Werleman & famia
†Sylvio "Chuiw" Werleman
Thomas "Mashi" & Merry Werleman-Chala & famia
Maria Werleman & †Rolando "Witty" Boezem
Serapio "Japs" Werleman
Johnny Werleman
Soraida Werleman & famia
Giovanca Werleman & famia

Maria Maduro & Theo Croes & famia
Candelaria Cornelia & Irick Danje & famia
Ines Maduro & famia
Quintana Maduro & famia
Marcela & Gregory Wernet & famia
Calito Maduro & Patricia Rodriquez & famia

Na nomber di su suegro y suegra:
Reymont & Mercedes Dania
Naomie Ponson

Primo, primanan y demas famia cu ta hopi pa menciona.

Amigo-, amiga-, bisiña- yconosirnan

Mescos cu ruman:
Tabitha de Vreugd & famia na Curaçao
Daniela de Vreugd & famia na Hulanda

Ex Cuña: Elizabeth Dorotaal

Yiu di criansa:
Shaila Prescott

Na nomber di tur su rumanan di testigo di Jehova

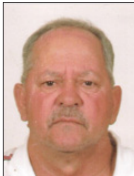
Famianan:
Dania, Maduro, Werleman, Franken, Geerman, Dubero, Dijkhoff, Rasmijn, Briezen, Bryson, Tromp, Arends, Croes, Lacle, Henriquez, Ruiz, Paesch, Boekhoudt, Vingal, Janssen, Kelly, Philips, Alberts, Kock, Willems, De Vreugd, Nieuwkerk, Danje, Ponson, Dorotaal, Wernet, Wolf, Fingal, Schonherr, Lake, Ross, Rodriquez, Vrolijk, Montsanto, Heward, Pérez, Pantoja, Boezem, Chala, Cepeda.

Na nomber di su famianan na Hulanda, Merca y Puerto Rico.

Oportunidad pa condolencia lo tuma lugar **diabierna 22 november 2024** di 7'or pa 9'or di anochi na Olive Tree Funeral Care & Crematory na Piedra Plat.

Acto di entiero ta tuma lugar **diasabra 23 november 2024** di 9'or pa 11'or di mainta na Salon di Reino di Testigonan di Jehova na Macuarima 10 L Santa Cruz. No ta ricibi bishita na cas despues di entiero.

Nos disculpa cu den nos tristesa nos por a lubida un of otro miembro di famia Ta deseo di Angelique pa bin den color alegre.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
Salmo: 23

Cu hopi tristeza nos ta participa fayecimento di nos ser stima

Leonsio Leogenio Croes

Mihor conoci como: "Leo"
*16-06-1956 - †19-11-2024

Na nomber di su:
Esposa: Sonaly Croes-Dominguez

Yiunan:
Aaron y Daniela
Henry

Nietonan:
Samantha, Alessandro, Arantza, Dann, Chloe

Rumannan:
Mirna y Marciano Hernandez (Hulanda)
Mevelin Croes
Lucas y Atjou Croes
Celia Croes (Hulanda)
Roberto Croes (Hulanda)
Mariela Croes
Sandra Croes
Nato y Laurie Croes (Merca)
Mario Maduro

Mescos cu ruman: Rudy y Erik Ras

Subrinonan: Junior, Marc Hernandez, Jessica, Stephanie, Roshandra, Marc Trimon, Aishe, Rodney,Vincent, Lucas, Demis.

Swa y cuñanan: Dirtza, Jopie y famia
Anuar, Tatiana y famia
Marla, Johnny y famia
Odalys, Rudy y famia

Demas famia y amigonan di cas: Croes, Dominguez, Maduro, Benitez, Vega, Hernandez, Ras, Oliveros, Thiel, Padron, Granadillo, Van Ommeren, primo y primanan.

Despensa nos Si den nos tristeza nos por a lubida un of otro persona

Acto di entiero lo tuma luga **dialuna 25 di november 2024**. Oportunidad pa condolencia y despedida di 1.00or pa 4.00or di atardi na Aurora Funeral Home y despues lo sali pa santana Santa Maria na Santa Cruz.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

"Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi"
Salmo 33

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Carlos Tiel

*16-10-1944 - †21-11-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Nos ta anuncia fayecimento inespera di:

Rosemary Elizabeth Madeleine Maduro

Cariñosamente jama:" Rosy – Tanchi Rosie"
*12-06-1979 †19-11-2024

Na nomber di su:
Tata:
Ruben Maduro

Mama:
†Efrozina Maduro-Croeze

Rumannan:
Loraine y Anthony Yarzagaray-Maduro
Marilyn y Derrick Dubero-Maduro

Sobrino(a)nan:
Noëlani Dubero
July-Ann Tromp

Tanta y Omonan:
Eta y Nel Kelly–Maduro
Dolfy y Linda Maduro–Kelly
Antonio (Tony) Maduro y Marie Anne François
Pedro (Perucho) Maduro
Juan Benito (Nuni) y Sophine Maduro–Verhaegh
Jacobo (Cobi) y Jachinta (Chenta) Croeze–Rimon
Saturnina (Chichi) y † Lauriano (Tuchi) Dañe–Croeze
†Theresita (Sita) y Roland (Tom) Odor–Croeze
Bertranda (Beta) y Rufo Croes–Croeze
Guillermina (Mena) y Johny Salas–Croeze
Florentina (Ina) y †Felix Luidens–Croeze
Casper y Alejandra Croeze–Techera
Michael y Saskia Croeze-Cornelie

Primo y primanan:
† Giovany, Danique, Omar, David, Aiden, Yaron, Nailine, Angelique, Alex, Marco, Loretta, Marcia, Renato, Marcel, Valence, Uri y Irina, Carolina, Zuleyma, Ginette, Meryl, Phanessa, Johana, Saisma y Ashley

Demas famia, conocir nan, compañenan y leidsternan di scol pasadia Briyo Di Solo

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar **Dialuna 25 November 2024** na Aurora Funaral Home di 9or pa 11or di mainta y despues lo Sali bai pa santana catolico di Santa Cruz.

Ta pidi pa bin na color alegra bisti, ja cu Rosemary semper a bisti alegre y a gosa di bida.

Enbes di krans of flor por hasi un donacion pa Pasadia Brillo di Solo, e scol cu e la semper bay cu hopi gana.

Lo tin un box disponible na porta.

Despensa nos si den nos tristeza nos por a lubida un of otro persona

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos tata, ruman y welo stima:

Sr. viudo Alexander Croes

Cariñosamente yama "Ale"
Ex-empleado di LAGO
*27-02-1934 - †18-11-2024

Mama: †Eufemia Geerman
Tata: †Miguel Croes

Na nomber di su:
Casa: †Damasa "Chichi" Croes-Croes

Yiunan: Norman Croes y famia
†Frank Croes
Ady Croes y compañera Marianne Soemers
Judith Croes y famia
Charline, Tico Luidens-Croes y famia

Ex-casa: Vda. Lina Martis-Tromp

Nieto(a)nan: Norvin Croes, Joshua Croes, Nathaniel Croes, Gregory Arends, Giancarlo Croes, Adrick Croes, Bryan Ras, Osmond Ras, Janice Urrea, Kendrick Urrea, Dedrick Urrea, Dwayne Luidens, Alexiaan Luidens

Bisanieto(a)nan: Stephanie, Alexandra, Nayeli, Axel, Axton, Adrion, Minaika, Kingsley y Queensley

Stima mescos cu nieto: Jose Luis Gonzalez
Tataranieto: Nayron

Rumannan: †Fanny Cantillo y famia
Marina Cantillo y famia
†Cathalina Croes y famia
†Rafael y †Chichita Croes-Wever y famia
Edwin y Jagoda Mansell-Tomala y famia
Raymond y Rita Mansell-Giel y famia
Roland y Teodomira Mansell-Martinez y famia
Lucille Mansell y famia
†James (Kenny) Mansell y famia
Harold y Krystyna Mansell-Zurak y famia
Elvia y Johan Vlakke-Mansell y famia

Sua y cuñanan: †Manolo Croes
†Mauricio y †Rosa Croes-v/d Linden y famia
†Catharina Croes
Maximina (Choma) Croes
†Jacintho (Chinto) y †Sofia Croes-Maduro y famia
†Jacobo (Coby) Croes y famia
Tecla Croes
†Pedro (Buchi) Croes
Vda. Felecita (Sita) y †Laurencio (Dufy) Croes-Croes y famia
†Antonio (Robby) y Maria Croes-Tromp y famia

Tanta: Ana Maria Maduro y famia

Sobrino y sobrinanan, primo y primanan, comer y compernan.

Amiganan di cas: Emelie Peterson, Xiomara de Windt-Rasmijn
Ex-coleganan di LAGO

Demas famianan: Croes, Geerman, Mansell, Luidens, Ras, Urrea, Arends, Gomez, Vries, Gordijk, Farro, Betancourt, Frans, Tromp, Cantillo, Wever, Vlakke, v/d Linden, Pimienta, Rasmijn, Maduro, Lampe, de Kort, Thijsen, Kelly, Soemers y demas famianan den exterior.

Ta invita pa acto di condolencia y entiero cual lo tuma lugar na Misa Sagrado Curason na Savaneta **dialuna 25 di November 2024** di 2'or pa 4'or di atardi. Despues ta sali pa Santana Catolico na Savaneta.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Ta ricibi bishita di condolencia na cas Pos Chiquito # 76-E prome cu entiero di 7'or pa 9'or di anochi.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

"Dios ta amor... y amor ta Dios, maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi". Salmo 33

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento inespera di nos ser stima:

Dionicio M. Farro

Cariñosamente yama "Farro, Nicio, Oompie"
*18-05-1972 - †19-11-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues
Nos ta ricibi bishita di concolencia na cas Brasil # 93 di 7'or pa 9'or di anochi.

"Bou di alanan di Dios mi ta sigur"
Abo ku ta biba bou di amparo di Altisimo, ta hospedá den sombra di Dios Omnipotente, bisa Señor: "Mi refugio, mi forti, mi Dios, den kende mi ta pone mi konfiansa" Salmo 91:1-2

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Omira Urania Habibe

Cariñosamente yama "Omichi"
*22-10-1943 - †16-11-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

"Dios ta amor... y amor ta Dios, maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi" Salmo 33

Ta participa fayecimento di:

Timo Pellervo Henttu

*31-03-1947 - †11-11-2024

Na nomber di su:
Señora: Lenie Henttu-Jeandor

Yiunan: Virva Juntilla-Henttu y Marco Juntilla
Sami Henttu y Johanna Henttu-Fernandez

Ruman: Sirpa Henttu

Famianan na Aruba, Merca, Hulanda, Finland, Zweden.
Jeandor, Henttu, Juntilla, Fernandez, Tromp, Kock, Evertsz, Wernet, Croes, John, Huysch, Li, Lee, Bragonje, Geerman, Green, Ruiz, Trinks, Franken, Eckmeyer

Rumannan Testigonan di Jehova

Ta invita tur amigo, amiganan, bisiñanan y conocirnan pa asisti na acto di entierro cual ta tuma lugar **diasabra november 23, 2024.** E restonan mortal lo ta reposa for di 9:00am pa 12pm di mainta na Aurora Funeral (playa) y despues lo wordo crema den seno familiar.

Di 9:00am pa 11:30am tin oportunidad pa condoleer e mesun dia aki y 11:30am pa 12:00pm lo tin un discurso di parti di ruman Eduardo Diaz.

Nos ta pidi disculpa si nos por a lubida algun familiar den nos tristeza.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa". - Salmo: 23

Cu un tristesa na nos curason nos ta anuncia e fayecimento di

Georges François

yiu di Saint-Jean Francois y Merana Philéus
Georges a nace na fabiasdi dos section di marchand dessalines dia 03-03-1972

Ela laga su famianan cu un tristessa

Ex casa: Erla Carius y su señora Natacha Etienne

Su yiunan:
Frantzlaire Francois
Youselyne Francois
Davens Francois
Refirancia Francois
Sirana Francois
Sherlanda Francois
Fladimy Francois
Darline Francois
Fenedson Francois

Su rumannan:
Némours Francois
Carole Francois
Féné Francois
Saint-Jean Junior Francois
Jacques bodel Francois
Jesura Francois
Ireck Jack Francois
Enock Francois
Jerry Francois
Presly Francois
Wilmide Francois

Su primo y prima nan:
Elifaite Alectus
Cherisnel Alectus
Altagrace Jean
Mosrline Jean pierre
Clermetude Phileus
Josette phileus
Jasimène Phileus
Archibale pierre louis
Lorgimène lorjuste
Silabon phileus
Léonie Phileus
Fayo jordanie
Claire leneus
Aniel Jean
Clairomene Alectus
Degrace Telusma
Nadège
Adeline Leneus

Su swa nan
Frisnel Dieujuste
Sixto Clitus
Denise Jules
Andrella Désir
Josainvil Joseph
Sala Belzius
Bijorte Thompson

Su amigo nan:
Jonas Jean
Hybermane Jean
Gibert Jean pierre
Sylvia Joseph
Mathurin Lovius
Ronny Lovius
Alounne Bernadin
Remorne Relien
Délégué Jean Pierre
Riguesse Etienne
Marc Hilaire Henrius

Su nieto y nieta nan:
Anna-gabie-herla francois
Laura victoria Francois
Anaika Daphka
Aaliyah Jesnaika
Keïsha Marcelus
Wendashka Marcelus
Walter Jean pierre
Wildens Jean pierre
Denson Jean
Kaydion
Kyziah angely
Rogeline

Su omo y oma nan:
Fenelien Phileus
Claire phileus
Michelet phileus
Herbert phileus
Dieuminant Francois
Gertrude Francois
Saint Anise Francois

Su sobrino y sobrina nan:
Michaélle Francois
Claudia Francois
Jeff Francois
Lovely Francois
Vanessa clitus
Randy clitus
Christine Bultina Francois
Maylaica Francois
Georgino Francois
Berkenley Francois
Jaydens Francois
Spincer Francois
Andelson Francois
John nesmy Francois
Stevenson Francois
Feden Francois
Coralie Joseph
One Carry granderson Francois
Lourdenie Dieujuste
Fedson Dieujuste
Edwine Dieujuste
Elvita Francois
Darline Pierre
Civitha rosier
Soraya Martineau

Oportunidad pa condolencia lo tuma lugar **Diabierna 22 di November 2024** for di 7.00-9.00 PM na Aurora Funeral Home.

Acto di entiero lo tuma lugar **Diasabra 23 di November 2024** na Aurora Funeral Home di 2:00 – 4:00 PM y despues lo bai pa santana Central na Sabana Basora.

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan
Y tur loke el a haci y significa pa nos
lo keda graba pa semper den nos mente y curason, "Cerca Dios mì alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin". - Salmo 62:1

Cu inmenso tristesa na nos curason,nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Maxima Dolorita Tromp-Arends

*18-11-1951 - †17-11-2024

Na nomber di su:
Esposo stima:
†Rolando "Ronnie" F. Tromp

Yiu stima:
Indhira Tromp y Roja de Groot

Mayornan:
†Nicasio "Niki" y †Evarista "Coleta Arends-Erasmus

Rumannan:
†Pedro Arends y famia
Maria Arends y famia
Jacobo Arends y Violanda Kock y famia
†Alexander Arends
Agnes y †Mario Ruiz-Arends y famia
Flora y Cecilio Brete-Arends y famia
Simeon Arends y Debbie Kelly y famia
Macario Arends y Geraldine Ismail y famia
Thomas Arends y Carina Tromp y famia
Swa y cuñanan:
Mariette "Etty" Rincones-Tromp y famia
Arsenio "Padu" Tromp
Jorge "Mito" y Isidora "Dora" Tromp-Paesch y famia
Erick "Ricky" Maduro y famia
Wilfred "Willy" Maduro y famia

Sobrino-y sobrinanan:
Omar, Omaira, Dianne, Daphne, Ebby, Achie, Ederick, Siliene, Sirla, Izaira, Roseland, Kelsey, Ivan, Jamir, Abel, Gerina, Mohamed y Natalia

Su amiga stima di cas:
Fida el Hendi y famia

Personanan cu a yude cu su cuido na cas:
Diosmary. Marilu, Maria, Ethlyn, Moraima, Soraya, Ita

Tanta-y omonan, primo y primanan, comer y compernan, conocirnan y tur esnan cu a stime y cu ela stima

Demas famia:
Tromp, Arends,Erasmus, de Groot, Pereira, Kock, Ruiz, Brete, Kelly, Ismail, Croes, Dubero, Luydens, Brown, Vrolijk, Irwin, Loopstok, Lampe, de Mey, Briezen, Dirks,Wever, Paesch, Thiel, de Cuba, Boekhoudt, Roos, Saban, Beekman, de Jong, Ninnis, Webb, Martis, Oduber, Villagra, Figaroa, Maduro, Rincones.

Ta invita tur famia, bisiña, amigo- y conocirnan pa compaña nos na e acto di entiero cu lo tuma lugar na Royal Funeral Home dia **23 di November 2024** di 9'or pa 11'or di mainta, despues lo sali pa Santana Catolico na Noord.

Disculpa nos si den nos tristesa nos por a lubida di menciona un of otro famia

Nos ta lamenta cu despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.